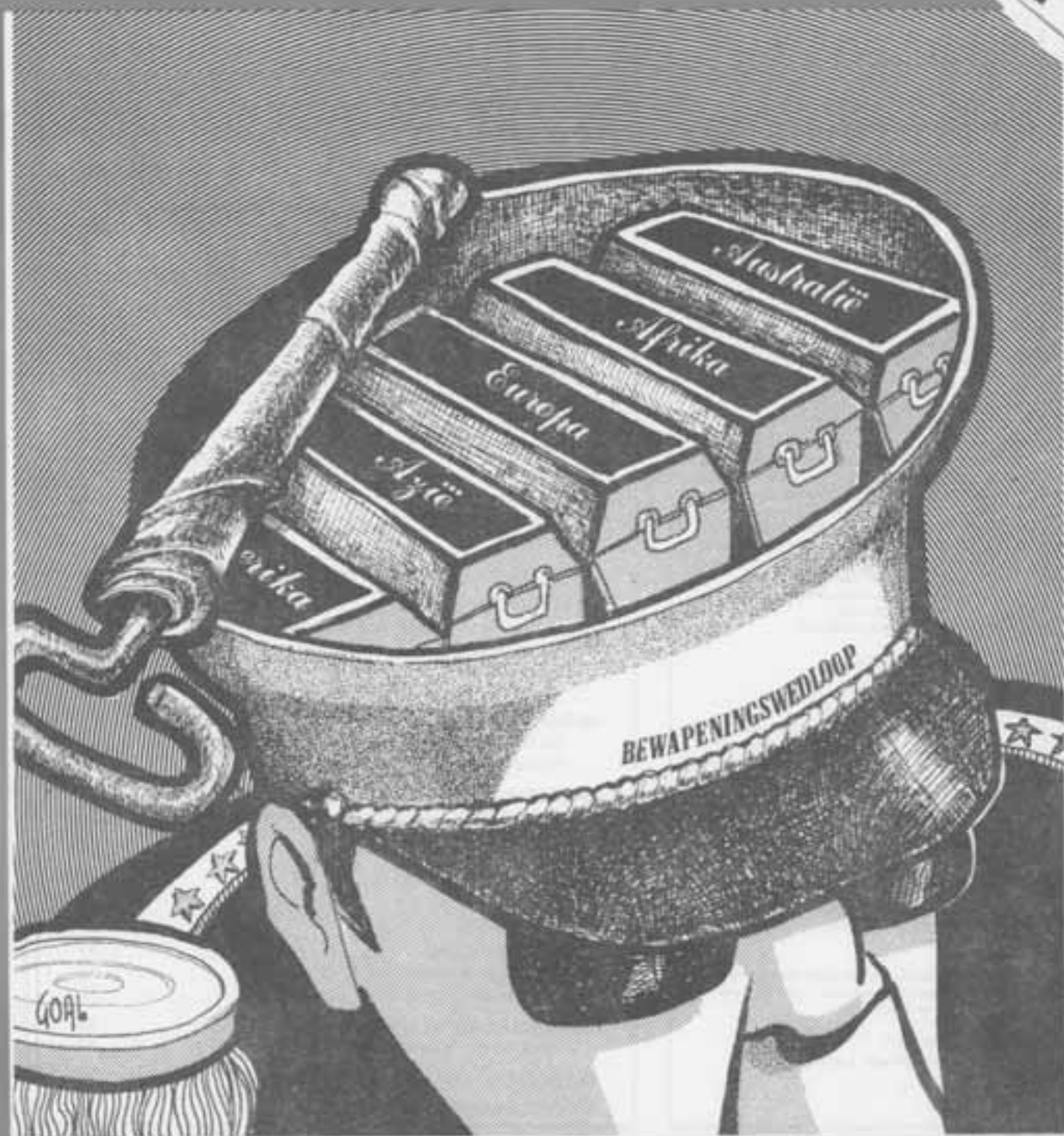

NEUTRONENBOM

vrede

MAANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN
21ste jrg. - nr. 172 - APRIL 1978

vrede

„Vrede“ Studie- en informatiecentrum voor
vrede- en ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

Maandblad - 10 nummers per jaar

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT :
Onderbergen 51 - 9000 Gent
Prk : 000-096015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent
Tel. 091/ 23.82.52

LEESGELD :
300 fr. per jaar
30 fr. per nummer.
Voor Nederland : 25 fl.

STEUNABONNEMENT : 500 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :
Michel Vanderborgh
Beukendreef 10a
9401 POLLARE

REDACTIE :
Theo Baillieul, Jo De Schuyter, Nadine
Crappé, Jules Verheest, Luk Kongs,
Chantal De Smet, Ernst Gülcher, Kathleen
Steel, Michel Tanret, Filip De Paepe,
Griet Marechal, Jan Verwest, Paula
Burghgraves, Wilfried De Vlieghere, Bri-
gitte Van Maels, Herman Tailoën, Eile
Ela, Philip Delmotte, Luk Vermeire.

MEDEWERKERS :
Jan Van Calsteren, Robert De Gendt,
Frank Beke, Ward Ruyslinck, Willy
Courteaux, Ignaas Lindemans, Eric Hul-
sens, Yves Van de Steen, Janine De Rop,
Staf Schmidt, Walter Weydts, Jos Wolles,
Cyriel Verleyen, Freddy Tack, Rik De-
nys, Toon Colpaert, Robert Braet, Al-
fonds Goossens (Goal), Luc Zeebroeck,
Krista Dumplin, René Mortion, enz., enz.
Centrum voor UNO-Recht (V.U.B.),
Centrum voor Latijns-Amerika (Roer-
mond),
Freddy Vermeulen (Mafke).

HOOFDREDAKTEUR :
André De Smet.

ABONNEMENTDIENST :
Lotty Verwest, Monique Verstraete.

Overname van artikelen en tekeningen is toe-
gelaten mits bronvermelding en toezending
van een presentexemplaar.

„Vrede“ wil de spreekbuis zijn van al die-
genen die - door degelijke informatie of
voorstellen - een bijdrage willen brengen tot
de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de me-
dewerking van al diegenen die hiertoe kun-
nen bijdragen.

De ondertekende artikelen beantwoorden dan
ook niet noodzakelijkerwijze aan het stand-
punt van de redactie.

OFFSET DRUK :
Beschutte Werkplaats, Landegem.

IN ONS VOLGEND NUMMER...

Gegevens over bewapeningswedloop en ontwapening,
Israël, Libanon en het Midden-oosten (M. Tanret) ;
de militairen in Portugal sinds de anjerrevolutie (E.
Clijsters) ; Europa na Belgrado (R. De Gendt) ; de
Franse verkiezingen (A. De Smet) ; de mijnwerkers-
staking in Verenigde Staten (L. Abicht) e.a. interes-
sante bijdragen.

INHOUD

	Biz.
EDITORIAAL	3
Met een beetje goede wil... ..	3
OP DE UITKIJK	4
„Garanties“	4
PARLEMENTAIRE TRIBUNE	5
Voor vredesgebied Europa, zonder neutronenbom ...	5
Twee voorstellen	5
Kontakt parlementsleden met O.C.V.	6
Tegen de neutronenbom	6
Waar gaan we heen ?	6
Parlement en Buitenlandse Politiek	7
EUROPA	9
Nederland en de neutronenbom	9
KERK EN DIENSTPLICHT	13
Open brief	13
Standpunt van Bisschop Van Peteghem	14
AFRIKA	17
Strijd tegen de apartheid	17
Even uw aandacht voor Libië	18
AZIE	19
Het conflict tussen Vietnam en Cambodja	19
LATIJS-AMERIKA	20
Latijns-Amerika aan de vooravond van een nieuwe revolutie ?	20
Latijns-Amerika en de leer van de Nationale Veiligheid	22
MENSENRECHTEN	26
De Indianen : het vergeten en vervolgd volk !	26
Omdat zij Indiaan en militant zijn !	27
FASCISME - RACISME	28
Opkomst van oud-SS-groepen in de Bondsrepubliek ..	28
VREDESINITIATIEVEN	29
VREDEFONDS	30
BOEKBESPREKING	31
In het kale niets kreunt de schepping	31
Ode aan de F16	32
ORGANISATIES	33
Pax Christi - Vlaanderen	33
TE ZOT OM LOS TE LOPEN	35
AANVULLENDE KORTE BERICHTJES	

MET EEN BEETJE GOEDE WIL...

Het is niet overdreven te schrijven dat steeds meer mensen zich vragen gaan stellen over en rond de bewapeningswedloop. Laten we ons niettemin geen illusies maken. Het militair-industrieel complex dat tegenover ons staat mag niet onderschat worden. De openbare opinie heeft nog niet de omvang bereikt om de balans te doen overslaan.

Het is in ieder geval duidelijk dat er iets op gang komt. De campagne „Ontwapenen om te overleven“ waarvoor het Overlegcentrum voor de Vrede (samen met gelijknamige Franstalige organisaties) het initiatief heeft genomen en waaraan reeds vijf- enveertig Vlaamse organisaties hun medewerking verlenen, is hiervan zeker een bewijs. Het is een stap in de goede richting. Er blijven echter nog veel bruggen te slaan. De samenwerking moet op een concrete wijze worden uitgebouwd. Een maximum inzet is van iedereen vereist om de campagne te doen slagen. De brede volkslagen zijn er zeker nog niet van overtuigd dat zij in staat zijn een koerswijziging af te dwingen. Ieder van ons kent rond zich nog heel wat mensen die het allemaal sceptisch bekijken. Ons objectief, een ontwapeningsdynamiek op gang brengen zou „utopisch“ zijn. Hun redenering vindt zijn voeding in een traditioneel ingebouwd en lange allerlei kanalen aangewekend individualisme. Een vorm van behoudsgezindheid die voor gevolg heeft dat men liever de grote gebeurtenissen passief over zich laat gaan inplaats van te trachten er op in te werken. Men handelt alsof ons leven, ons bestaan de invloed niet ondergaat van wat ook elders in de wereld gebeurt. Uiteindelijk is het een uitdrukking van machteloosheid. Als antwoord hierop heet het dan dat het... „altijd zo is geweest en altijd zo zal zijn“ ... of erger nog... „dat er altijd oorlogen zijn geweest en er altijd zullen zijn“...

Kortom het is een vlucht voor de eigen verantwoordelijkheid. Treft deze mensen schuld? Eigenlijk geloven we het niet. Allerhande elementen: slechte en onvoldoende informatie, ingebouwde vooroordelen, een gebrek aan kritische vorming, structuren die het individualisme aanmoedigen, kortom ontelbare elementen die de gewone man beïnvloeden. Meer schuld treft echter al diegenen die inzicht hebben op de problemen maar die, om allerlei redenen, vertakken er iets voor te doen. Er zijn ook diegenen die zich als progressieven opwerpen maar niet blijken te begrijpen dat kennis en ervaring slechts waarde hebben wanneer men zich de moeite doet deze aan anderen over te dragen.

Verantwoordelijkheid nemen.

Ieder zal rond zich, onder zijn kennissen, er enkele kunnen aanwijzen die het zo bekijken.

Het zou allemaal sneller kunnen gaan wanneer ieder zijn deel van de verantwoordelijkheid wil opnemen. We hebben geen tijd te verliezen. We vestigden in onze voorgaande nummers reeds herhaalde malen de aandacht op de verschillende aspecten van de bewapeningswedloop. Is het niet wraakroepend dat dagelijks méér dan één miljard dollar aan bewapening wordt verspild, dat miljoenen arbeiders in deze onproductieve sektor zijn tewerkgesteld terwijl voor velen het hoogstnodige ontbreekt, dat honderdduizenden geleerden hun kennis misbruiken om moordwapens te ontwerpen, inplaats van de middelen te zoeken om ziekten en ellende te bestrijden? Kortom dat een politiek wordt gevoerd die slecht natelgige gevolgen afwerpt voor de volkeren? In woorden is ieder het er over eens dat het zo niet verder kan. Dat de bewapeningswedloop moet worden afgeremd en de ontwapening op een concrete wijze dient te worden aangepakt. Dit is geen gemakkelijke opgave. De politieke wil is er nodig om oplosingen te brengen. De sinds jaren uitgebouwde en aangescherpte vooroordelen moeten uitgeschakeld worden. Een geest van vertrouwen en samenwerking moet tot stand komen. Kortom de stilaan op gang komende politieke detente moet zijn

verlengstuk, zijn weerklank krijgen op het militaire vlak.

De druk van de publieke opinie is hierbij onmisbaar. Rekening houdende met allerlei belangen, financiële en politieke, is zonder de druk van de volkeren niets haalbaar. Een wisselwerking tussen openbare opinie en beleidsorganen is onontbeerlijk. Voor deze opdracht, de belangrijkste voor de toekomst van de mensheid, mag niemand onverschillig blijven. Woorden en goede intenties volstaan niet. Kennis en ervaring dienen te worden ingezet om de brede volkslagen te overtuigen dat ook hun bijdrage onontbeerlijk is. Iedereen kan, moet in zijn midden, in zijn omgeving, zijn verantwoordelijkheid nemen.

De eenheid het enige wapen.

De aan gang zijnde actie „Stop de neutronenbom“ in Nederland komt eens te meer aan te tonen wat een eenheidsactie vermag. We vernoemen hierbij niet alleen de meer dan één miljoen handtekeningen of de 50.000 betogers die te Amsterdam werden samengebracht, maar tevens de directe invloed van deze campagne op regering en parlement. Zijn het ontslag van Defensie-minister Kruisinga en de uitspraak van de Tweede Kamer tegen de neutronenbom niet een rechtstreeks gevolg van de druk van de openbare opinie?

We staan in ons land nog niet zover. De werking en de campagne „Ontwapenen om te overleven“ van het OCV mag zeker niet onderschat worden. De medewerking en inzet van talrijke organisaties zijn eveneens positieve verschijnselen. De band die werd gelegd tussen OCV en parlementsliden van de verschillende fracties is ook iets nieuw in dit land. Het komt er nu op aan organisaties en individuen te overtuigen van wat samenwerking in concreto betekent.

Het is duidelijk dat allen het probleem van uit een eigen gezichtshoek bekijken. Iedereen behoudt zijn eigenheid, zijn programma en standpunten, maar moet zich onvoorwaardelijk scharen achter de consensus, de gemeenschappelijke oproep die na lange discussies tot stand kwam. De eenheid van actie rond dit platform is nu onontbeerlijk.

In een maatschappij als de onze waarin ieder zorgvuldig is ingedeeld in vakjes, kleine en grote zuilen, is dit niet altijd zo eenvoudig. We zijn allen behept met slechte gewoonten. De neiging om de eigen organisatie wat meer in het daglicht te zetten of... om het laken wat naar zich toe te trekken. Op de keper beschouwt staat ieder positief tegenover samenwerking maar wanneer dit in concreto moet worden omgezet blijft het voor velen slechts een lippendienst; woorden die niet in daden worden omgezet. Het is alsof men de kastanjes door anderen uit het vuur wil laten halen, terwijl er intussen slechts voor de eigen winkel wordt gewerkt. Het middel, de vereniging mag niet in de plaats worden gezet van het doel, het gemeenschappelijk bepaald objectief rond een probleem dat de prioriteit moet krijgen en waarover een consensus is bereikt. Is dit niet vandaag de strijd voor de ontwapening? Wie bekommerd is om het uiteindelijk resultaat, de efficiëntie van de actie, moet de moed hebben op dit alles de aandacht te vestigen.

Wij dienen de lessen te trekken uit vroegere ervaringen, de anti-atoommarsen, Vietnambetogingen e.a. waar de te passieve medewerking van sommige organisaties aan kortzichtige en extremistische groepen de kans gegeven werd de acties nabiel te be-rokken. Wie de campagne „Ontwapenen om te overleven“ wil doen slagen moet met dit alles rekening houden. Het is slechts hand in hand, rond het gemeenschappelijk vastgelegd objectief, dat we resultaten zullen boeken.

Het is dus de taak van ieder van ons persoonlijk, het is de taak van iedere organisatie, om zijn deel van de verantwoordelijkheid op te nemen, om het maximum van de openbare opinie te kunnen informeren en te mobiliseren in de strijd tegen de onzinnige bewapening en voor ontwapening, de strijd voor onze toekomst.

A.D.S.

OP DE UITKIJK

„GARANTIES“

Wie een staaltje wil van politieke propaganda op het laagste niveau van demagogie en onbetrouwbaarheid, kan er een vinden in het editoriaal van „Zeg“ (17 februari) van de hand van ene Lou De Clerck. Het thema is het bezoek van Wilfried Martens en Nothomb aan de christen-demokraten van Uruguay, Chili, Peru en Venezuela (landen die, volgens de auteur, in Zuid-Afrika liggen, maar dat zal wel een lapsus zijn), en meer speciaal over het „humanistisch front“ dat in Chili tot stand komt met het doel de democratie in dat land te herstellen.

Lou De Clerck herhaalt nog eens de stelling van Martens-Nothomb, dat de voorstanders van dit humanistisch front in geen geval „in zee wil gaan met de kommunisten“, „die zich (aldus De Clerck) niet duidelijk uitspreken over de eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden die door het junta-bewind van Pinochet met de (sic) voeten wordt getreden“. Immers, „met de kommunisten heeft men niet de garantie dat de doelstellingen van een humanistisch front in Chili werkelijkheid zouden worden. En dat risico willen de christen-demokraten van de vroegere president Eduardo Frei niet lopen“. De heer De Clerck moet zijn lezers voor idioten houden, als hij uitgerekend Chili als voorbeeld kiest om de onbetrouwbaarheid van de kommunisten en de vleekeloos democratische gezindheid van de christen-demokraten aan te tonen. Men weet immers - het behoort al tot de geschiedenis - hoe Frei en de rechttervleugel van de christen-democratie samengezworen hebben met de militairen om het democratisch bewind van Allende omver te werpen, nadat de kommunisten van hun kant loyaal hun rol hadden gespeeld in die regering van Allende.

Evenzeer doet de heer De Clerck de waarheid geweld aan, als hij beweert dat de christen-demokraten weigeren de kommunisten op te nemen in het „humanistisch front“ tegen de junta. We weten - onder meer uit „Le Monde“ - dat kommunisten, socialisten en christen-democraten wel degelijk samenwerken in het verzet tegen de junta. Neemt het duo Martens-Nothomb zijn wensen voor werkelijkheid? Of moeten we aannemen dat de Belgische christen-demokraten er bij de leiders van hun Chileense zusterpartij op aangedrongen hebben om de kommunisten uit

het eenheidsfront te stoten en het op die manier te verzwakken? Het is in ieder geval stuitend, dat zij de dramatische situatie in Chili aanwenden voor politiek gemaneuvreer op bedenkelijk niveau. Het lot van het Chileense volk bekomert hen blijkbaar minder dan de politieke carrière van hun partijvriend Eduardo Frei, die medeverantwoordelijk is voor de putsch van 1973. Overigens is het duidelijk dat hun uitlatingen méér bedoeld zijn voor Europees en binnenlands gebruik. (Een grote bekommernis voor de toestand in Chili hebben deze lieden trouwens nooit getoond). Maar dit kan zelfs niet als verzachtende omstandigheid gelden voor hun krasse uitspraken. Men neemt het hun niet kwalijk dat zij propaganda maken tegen hun politieke tegenstanders. Maar propaganda wordt een gevaarlijk wapen, wanneer men de tegenstander gaat afschilderen als slechte democraten en sinistere samenzwervers die je in geen enkele omstandigheid mag vertrouwen.

Dit is precies de onrustwekkende tendens die men op dit ogenblik meemaakt in de politieke strijd in Europa. De groei van de kommunistische partij in Italië, de „dreiging“ van een linkse regering in Frankrijk drijft rechts ertoe, links voor te stellen als onbetrouwbaar, ondemocratisch en onvaderlands. Een dergelijk procédé van de politieke propaganda kan er, als ze succes heeft, alleen toe leiden, dat links tot paria wordt uitgeroepen, uitgestoten uit het maatschappelijk gebeuren en vogelvrij verklaard. Vandaar naar heksenjacht is het maar één stap.

Indien men Chili als voorbeeld aanhaalt van de gevaren die de democratie bedreigen, dan treft ons één ding: dat het niet de arbeiders en hun partijen zijn geweest die de democratie vernietigd hebben, maar wel de vertegenwoordigers van het kapitaal. Over hen hebben we Martens en Nothomb nog geen kwaad woord horen zeggen. En als de Heer Lou De Clerck schrijft „Zij willen terug naar een beleid met een menselijk gelaat op sociaal en economisch gebied“, dan doelt hij met die ZIJ juist op die mensen, die de putsch hebben verwelkomd en te laat beseften dat ze daarmee ook zichzelf buiten spel hadden gezet. Dat was ook het moment waarop ze hun „demokratische“ gezindheid hebben teruggevonden.

W. Courteaux.

PARLEMENTAIRE TRIBUNE

VOOR VREDESGBIED EUROPA, ZONDER NEUTRONENBOM TWEЕ VOORSTELLEN

Louis Van Geyt,
Volksvertegenwoordiger.

Nog nooit in de hele wereldgeschiedenis werden zoveel en zulke moorddadige wapens vervaardigd als tegenwoordig. Bovendien worden deze vernielingstuigen door een losgeslagen wapenhandel massaal verspreid over de wereld.

Met de kernwapens heeft de bewapening bovendien een gans nieuwe dimensie van vernieling gekregen. Daarbij wordt de grondoorzaak van de bewapeningswedloop duidelijker met de dag: het wereldwijde uitbuitingssysteem van het imperialisme, dat zijn greep over de onderworpen landen - de ontwikkelde zowel als de andere - wil behouden en versterken. Daarom vinden wij, dat de huidige kampanje onder het motto „Ontwapenen om te overleven” zeer op tijd komt. Wij wensen haar alle sukses en medewerking toe om elke burger van dit land te informeren en te mobiliseren. Wij vinden het zeer belangrijk dat deze kampanje in het bijzonder de politieke mandatarissen voor hun verantwoordelijkheid wil plaatsen. In het bijzonder wil zij een openbaar debat zien in kamer en senaat, om tot een positief Belgisch standpunt te komen, nog vóór de Verenigde Naties een uitgebreide vergadering in juni eerstkomend hieraan zullen besteden. Het spreekt vanzelf dat wij volop instemmen met dit voorstel. Ook in andere partijen staan parlementariërs achter de doelstellingen van deze kampanje.

Om praktische redenen achten wij het echter geraadzaam reeds het komend kamerdebat over de begroting van buitenlandse zaken hiervoor te benutten.

Waar staat de BSP ?

Er zijn hoopgevende tekenen. Bij de helip-hawk-raketenkwestie, die vier miljard extra zouden kosten, heeft landverdediging een niet te veronachtzamen tegenstand vanwege de BSP ondervonden. Altans op dat punt konsekwent met haar verkiezingsprogramma weigerde zij tot hiertoe deze aankoop goed te keuren, en weerstaat zij aldus aan de druk van Luns' kandidaat-opvolger bij de NAVO, Van den Boeynants.

Daarbij stelt de BSP ook vragen over de pijlsnelle en automatische stijging van de militaire uitgaven. Verleden jaar was dit 13 procent. In haar verkiezingsprogramma opteerde zij voor een bevrozing van het defensiebudget. Een konsekwente houding terzake op regeringsniveau zou reeds een eerste stap kunnen zijn in een evenwijdige bewapeningsafbouw van de militaire paktten.

De enorme militaire uitgaven en konkreet het helip-hawk projekt stuiten ook op heel wat voorbehoud in kristelijke kringen, meer bepaald bij belangrijke stromingen van

het A.C.W. Wat echter momenteel centraal staat in de strijd voor ontwapening en ontspanning is de kwestie van de neutronenbom. Met de produktie van of het verzaken aan dit wapen wordt een beslissende keuze gemaakt tussen afkoeling in Europa ofwel een nieuwe eskalatie. Deze neutronenbom wordt immers door de NAVO-strategen speciaal bedoeld voor gebruik in Europa. Door het invoeren van dit wapen zouden de huidige besprekingen te Wenen, over het verminderen van de bewapening in Centraal-Europa, helemaal uitzichtloos worden.

Nog steeds heeft president Carter geen definitieve beslissing genomen over het massaal produceren van de neutronenbom. Hij wilde de beslissing zogezegd overlaten aan zijn Europese bondgenoten. Denemarken en IJsland hebben dit voorstel echter al afgewezen. In Bonn en Londen aarzelt men nog. Ook Den Haag heeft nog geen definitieve stelling genomen. Het Parlement sprak zich echter met een meerderheid van tweederden uit tegen het nieuwe verschrikkingwapen. Maar NAVO-sekretaris-generaal en CDA-er Luns doen, samen met Van Agt en met diens liberale regeringspartners een uiterste inspanning om deze duidelijke parlementaire uitspraak, die beantwoordt aan een massa-petitionement dat niet minder dan 1.100.000 handtekeningen verzamelde, te omzeilen. Zij hebben het misleidende argument erbijgehaald, dat zij wel tegen dit wapen zijn, maar dat zij het toch zouden willen hebben als pasmunt, om toegevingen van de Sovjets af te dwingen.

De Belgische regering zwijgt tothogtoe. Voor Tindemans en Simonet is de verleiding echter groot om bovengemeld Luns-Van Agt-Wiegeel argument te gebruiken. Het is duidelijk dat zulke argumenten alleen maar tot gevolg zullen hebben dat de havikken van Washington, Bonn en andere Navo-landen vrij spel gelaten wordt.

Vredesgebied Europa.

Het komt erop aan dat geen enkele nieuwe hindernis in de weg komt van de besprekingen tot ontwapening. Daar zijn vooreerst de SALT 2 besprekingen die nog steeds geremd worden door het Witte Huis en het Pentagon. Zij strekken ertoe het aantal interkontinentale atoomraketten te beperken. De besprekingen te Wenen, over Centraal-Europa zijn momenteel geblokkeerd en dreigen helemaal uitzichtloos te worden.

Daarom vinden wij het zo belangrijk dat vele stemmen zouden opgaan voor een dubbele eis. Ten eerste zou België, samen met alle „kleinere” NAVO-landen elke neutronenbom op zijn grondgebied of voor zijn strijdkrachten moeten weigeren.

Ten tweede: België zou, op NAVO-vlak, moeten eisen

dat van elke verdere bespreking over het stockeren van neutronenbommen gelijk waar in Europa, wordt afgezien, zolang niet alle mogelijkheden uitgetest zijn van de Weense onderhandelingen. Er moet een uiterste inspanning gedaan worden om, in de loop van dit jaar te komen tot een basisakkoord over evenwijdige afbouw van een wapeniging in Centraal Europa.

Om deze voorstellen erdoor te krijgen, verwachten wij vanuit de vredesbeweging steun en initiatief naar parlementariërs van alle partijen. Moesten deze voorstellen met klem worden verdedigd tot in het Parlement, en de regering ertoe aansporen zich duidelijk publiek te engageren tegenover de openbare opinie, dan zou dit reeds een overwinning betekenen voor de campagne „Ontwapenen om te overleven”.

KONTAKT PARLEMENTSLEDEN MET O.C.V.

Een delegatie van het O.C.V. bestaande uit R. De Gendt, A. De Smet en J. Hanssens en van de CNAPD met P. Galland, J. Dubosch en R. Marchandise had kortgeleden een onderhoud met volksvertegenwoordigers van de verschillende fracties o.m. W. De Meester (CVP), N. Maes (VU), L. Van Geyt (KPB), L. Laridon (BSP), E. Glinne (PSB), Maystadt (PSC), Brasseur (RW-FDF) en Dejardin (PSB). De groep volksvertegenwoordigers was het er met de delegatie over eens dat het onontbeerlijk is, bijzonder in het perspectief van de Speciale zitting van de OVN van eind mei, meer aandacht te schenken aan het probleem van de wapeningswedloop en stonden positief tegenover het voorstel de vorming van een parlementsgroep te overwegen die nauw met het OCV zou samen te werken. Ze namen de verbintenis, voor eind maart, aan de Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken een dringende parlementaire vraag te stellen betreffende de neutronenbom en, half april, bij de bespreking van de begroting van Buitenlandse Zaken, tussen te komen met betrekking tot het bepalen van een Belgisch standpunt voor de speciale OVN zitting van eind mei en dit op basis van de oproep van het OCV.

TEGEN DE NEUTRONENBOM

Namens Pax Christi en Vrede vzw hebben de voorzitters van deze verenigingen I. Lindemans en A. De Smet een oproep gericht tot de parlementsleden voor de ondersteuning van het standpunt van het Overlegcentrum voor de Vrede tegen de neutronenbom.

Op 22 maart bereikten ons reeds volgende toetredingen :
Volksvertegenwoordigers :

Wivina Demeester, Zoersel ; Maria Tyberghien, Klerken ; Greta Dielens, Antwerpen ; Rika Steyaert, Brussel ; Godelieve De Vos, Kortenaak ; Nelly Maes, Sint-Niklaas ; J. Valckeniers, Schepdaal ; Mik Babylon, Roeselare ; Jaak Gabriëls, Brae ; Louis Van Geyt, Brussel ; E. De Zutter, Knokke-Heist ; Daniël Coens, Syssele ; O. De Mey, Sint-Gillis Waas ; Dries Claeyns, Oostende ; Achiel Smets, Antwerpen ; M. Bode, Ieper ; Tijl Declercq, Antwerpen ; Roger Otte, Sint-Lievens-Houtem ; A. Laridon, Oostende ; Luc Van den Brande, Mechelen ; Alfons Coppieters, Eeklo ; Louis Tobback, Leuven, Paul van Grembergen, Ertvelde ; Paul Peeters, Kapelle op den Bos ; André De Beul, Wilrijk ; Vic Ancliaux, Staatssecretaris voor Nederlandse Cultuur en Sociale Zaken, Brussel.

Senatoren :

Clara Smit, Hasselt ; Omaar Carpels, Brugge ; Bert De Coninck, Wervik ; Armand De Rore, Waregem ; Maurits Van Herreweghe, Gent ; Eugène De Facq, Sint-Denijs-Westrem ; Rik Kuylen, Mortsel ; P. D'Hondt-Van Opdenbosch, Kerksken ; Willy Persyn, Wingene ; M. Capoen, Zillebeke.

Vanwege Willy Claes, Minister van Economische Zaken ontvingen we volgend schrijven :

„Ik bevestig de goede ontvangst van uw rondschrift in verband met de problematiek rond de neutronenbom.

U mag ervan overtuigd zijn dat ik goed nota genomen heb van uw diverse standpunten terzake en ik kan u verzekeren dat deze delicate materie mijn volste aandacht krijgt”.

WAAR GAAN WE HEEN ?

A. De Smaele,
Oud-minister.

In 1977 besloot Dr. Barnaby het Sipri-rapport als volgt : „Deze buitengewone ontwikkeling van de militaire technologie sinds W.O. II toont aan dat de enige betekenisvolle beperking op de militaire research en ontwikkeling - die de wapeningswedloop mogelijk maakt - het vermogen is van het Sovjet en Amerikaanse volk om steeds verdere nieuwigheden uit te denken. Er is geen reden waarom dit tempo niet zou volgehouden worden. Het zal in werkelijkheid waarschijnlijk nog opgedreven worden. Waar zal de militaire technologie ons in de volgende 30 jaar leiden ?”

Deze diagnose is indrukwekkend. De door Barbaby beschreven dynamiek wortelt in de geschiedenis. De wapeningswedloop is met al zijn tegenstellingen immers de weerspiegeling van de weerstand van de gevestigde mach-

ten tegen een nieuwe economische en sociale orde in de wereld. Deze is twee eeuwen geleden begonnen met de Amerikaanse en Franse revoluties, is verder gegaan met de Russische en Chinese revoluties en met de bevrijdingsoorlogen in de gewezen koloniale gebieden.

Anderzijds heeft de wetenschappelijke en technologische evolutie macht en prestige bij de arbeiders gebracht. Deze revoluties en evoluties verhogen nog steeds de druk van de massa op de traditionele machten. De gevolgen van deze druk zijn bij uitstek internationaal.

De strijd die wij voeren tegen de voorbereiding van een oorlog, is een peulschil vergeleken met de inspanning van de machten, die deze voorbereiding gebruiken als een verdedigingsmiddel tegen de verandering.

Hoe onze strijd opvoeren? In feite bestaat er een reactie bij het volk. Al zijn tot nog toe slechts beperkte tactische resultaten bereikt, toch betekent het vooruitzicht van de volgende speciale vergadering van de Verenigde Naties over de ontwapening al een hele stap. Sommigen zullen op dit moment aan Bandoeng denken.

Op het vlak van de diplomatie toont het falen van de grote SALT-onderhandelingen en de kleine onderhandeling van Wenen aan, dat het in overleg vastleggen van een **machtsevenwicht**, dat een einde zou maken aan de bewapeningswedloop, onbruikbaar is in de huidige omstandigheden.

In werkelijkheid bestaat er immers een globaal evenwicht. Bovendien kan geen enkele partij op zo'n belangrijke voorsprong buigen dat zij in geval van oorlog een vernietiging, vergelijkbaar met die van de vijand, zou kunnen vermijden.

Het is met het zoeken naar deze voorsprong, gelukkig nog een illusie, dat de laboratoria zich tegenwoordig bezighouden.

Nu het gevaar zo ver gevorderd is moeten wij de grootteorde van onze strijdmiddelen tegen de oorlog veranderen en de ware jungle waarin wij ons - cynisch genoeg - bevinden met een werkelijke strategie te lijf gaan.

Eigenlijk wordt een bepaalde vorm van militaire confrontatie voortgezet in de laboratoria en fabrieken sinds de ontploffing in Hiroshima. Hoe maakt men een einde aan een oorlog? Door een wapenstilstand waarin elke militaire activiteit wordt stopgezet op een precies bepaald ogenblik en dit over het hele gebied waar de oorlog woedde.

In het geval van de bewapeningswedloop zou de wapenstilstand twee nieuwe eigenschappen hebben:

1. In plaats van het verlies van één van de partijen zou ze het bevriezen van het bestaande globaal evenwicht met uitsluiting van alle bijkomende wapenaanvoer, bekrachtigen.
2. Terwijl zij een eind maken aan alle militaire productie, zouden de partijen hun bestaande verdedigingsfondsen moeten gebruiken voor onderzoek en omschakeling naar burgerlijke activiteiten. Deze zouden voortgezet kunnen worden zonder het verlies van één werkuur, één frank loon, noch één dividende frank en zelfs zonder aantasting van de evolutie van de persoonlijke carrières.

Is dit voorstel utopisch? Het is de utopie van de vrede-lievende mensen tegenover de utopie van de oorlogsmensen, die dromen van de uitschakeling van de vijand, wat - op het niveau van de betrokken partijen - zou neerkomen op een verschrikkelijke volkerenmoord.

Opdat de diplomatie tot zo'n onderhandelingen zou overgaan, moet er druk uitgeoefend worden vanuit de basis. Kan men die publieke opinie, die basis, gemakkelijker winnen voor een concrete wapenstilstand en bevriezing van machten, dan wel voor de idee van een wereldwijde ontwapening, die nog achter de horizon schijnt te liggen van de politici?

Het antwoord op deze vraag is het probleem en de taak van iedereen.

PARLEMENT EN

BUITENLANDSE POLITIEK

Demokratie op zijn Amerikaans.

Volksvertegenwoordiger Van Geyt interpelleerde over de officiële stellingname van Carter tegen de deelname van communisten aan West-Europese regeringen. De VSA die zich zo graag opwerpen als de kampioen van de mensenrechten en van de democratie, verzetten zich hier openlijk tegen de resultaten van normale democratische verkiezingen, tegen regeringsmeerderheden die zouden steunen op de goedkeuring van brede lagen van de bevolking. Daartegen reageren was volgens de minister van Buitenlandse Zaken niet nodig. Hij voegde er nog aan toe dat zo Carter verklaard heeft te wensen dat de kommunistische invloed in Italië kleiner wordt, hij nooit de wens heeft uitgesproken dat de democratie en het democratisch socialisme in West-Europa zouden verzwakt worden. En inderdaad, zolang we met het socialisme à la Simonet te maken hebben is er helemaal geen reden waarom Carter zich zou verzetten.

(Beknopt verslag Kamerzitting van 19 jan. 1978, p. 288-289).

Landsverdediging.

Op 5 mei 1977 werd het definitieve kontrakt ondertekend van de aankoop van honderdzestien (116) F16 vliegtuigen (waarvan 14 onder optie), die de F 104 G moeten vervangen.

(Vraag van Dejardin, Vrag. en antw. Kamer 1977-1978, afl. 10, p. 664).

De noodzaak van de modernisering van onze Hawk-lucht-doelraketten gevraagd door de Navo, wordt door mede-voorzitter Van Miert van de BSP gekontesteerd, terwijl Tobback, lid van de Kamerkommissie voor landsverdediging het Kawk-Helipdossier bestempelt als „een voorbeeld van slecht beheer van de militaire uitgaven en het gevolg van touwtrekkerij binnen de legerleiding. Slechts 10 procent van de compensaties zijn verworven. De rest zijn beloften of onduidelijke afspraken...”

Zijn we blij met deze standpunten van de BSP, het zou nog beter zijn als ze niet alleen economisch maar ook politiek zouden geargumenteed worden.

(Uit de interpellatie van Vriens, Beknopt verslag Kamerzitting van 2 febr. 1978, p. 366).

Belgische wapenindustrie en wapenhandel.

De Belgische wapenindustrie is essentieel op de uitvoer gericht, maar neemt in de totale wereldhandel slechts een klein plaatsje in. Alleen een diepgaande herstructurering op Europese en Atlantische schaal zou deze economische werkelijkheid kunnen wijzigen. Dit veronderstelt internationale samenwerking. Daarop legt België zich toe o.m. in het kader van de Europese programma-groep. Een van zijn doelstellingen is immers te komen tot een restructuratie van de wapenproductie in Europa en zijn gevolgen.

Uitvoervergunningen naar landen betrokken in „gewapende vijandelijkheden“ worden geweigerd, opgeschort of terug ingetrokken door de regering. Onder „gewapende vijandelijkheden“ verstaat men internationale vijandelijkheden tussen twee of meer staten. Bij een intern konflikt of burgeroorlog wordt voor alles de regel van niet-inmenging toegepast.

Wat Chili betreft heeft de regering in 1973 de beslissing genomen de wapenleveringen op te schorten, beslissing gebaseerd op „de eerbiediging van de algemene principes van recht en menselijkheid“. Dit verbod is nog altijd niet opgeheven.

(Vraag Renaat Peeters, Vrag. en antw. Kamer 1977-1978, afl. 11, p. 726-727).

Geruchten willen dat Fairey een financiële injectie zou krijgen van Israël Aircraft, die zowel de militaire als de burgerlijke afdeling in leven zou houden. Het is duidelijk dat Israël Aircraft militaire belangen van het Israëlische kamp dient, ook al is het een onderneming van Amerikaans recht. Of deze geruchten juist zijn, wou Senator De Faoc weten en kan de installatie van een Israëlisch wapenbedrijf in België in overeenstemming worden gebracht met de neutrale houding die België steeds in verband met het Midden-Oosten heeft aangenomen? Al zoekt de regering naar middelen om de moeilijkheden van Fairey op te lossen, toch zou een participatie van Israël niet overwogen worden. België is niet van plan enig type van wapenindustrie toe te laten afkomstig uit een land betrokken in het Midden-Oosten konflikt.

(Beknopt verslag Kamerzitting van 26 jan. 1978, p. 245).

België en Luxemburg hebben in '76 voor 17.377.000 B.fr. wapens uitgevoerd naar Zuid-Afrika en voor 10.293.000 B.fr. in de periode januari-augustus 1977. Volksvertegenwoordiger Glinne vroeg zich af of deze leveringen overeenstemmen met onze internationale verplichtingen. Er is immers zoiets als het wapenembargo voor Zuid-Afrika beslist door de Verenigde Naties I Volgens de minister hebben deze cijfers betrekking op jachtgeweren en karabijnen, alsook op repeteregeweren en karabijnen met gladde loop, maar niet op oorlogsmunitie of oorlogswapens die onder het embargo vallen... Sedert juli 1977 heeft België dit embargo op oorlogswapens uitgebreid tot de jachtwapens.

Ondertussen heeft Zuid-Afrika wel de licentie tot fabricatie van het Falgeweer. Deze licentie heeft FN in september 1960 afgestaan als komplement bij een belangrijke bestelling. De leveringen van deze bestelling werden op 8 augustus 1963 stopgezet ten gevolge van het vermelde embargo.

(Vraag Glinne, Vrag. en antw. Kamer 1977-1978, afl. 14, p. 928 en afl. 12, p. 832-833).

Belgisch ontwikkelingsbeleid.

„Ik heb nooit een voorzitter meegemaakt die zo uitgesproken pro-Frans georiënteerd was. Bij hem ontbrak zelfs elke schijn van objectiviteit“, verklaarde Pronk, voormalig Nederlands minister van Ontwikkelingssamenwerking, over de Belgische minister Outers, die tijdens de tweede helft van het jaar het voorzitterschap waarnam van de EG ministerkonferentie van Ontwikkelingssamenwerking.

Bij deze uitspraak maakte Poma de bedenking of Outers dan wel steeds het standpunt van de Belgische regering heeft weergegeven. Daar onze Eerste-Minister niet alomtegenwoordig kan zijn, woont hij de vergadering van de ministers van Ontwikkelingssamenwerking niet bij. Hij vindt niet dat de conclusies van de Raad in strijd zijn met het door de Belgische regering uitgestippelde beleid. (Vraag Poma, *ibid.* afl. 14, p. 920-921).

Belgische ontwikkelingshulp.

Naar aanleiding van de kroningsplichtigheid van keizer Bokassa I van het Centraal-Afrikaanse keizerrijk (1 miljard B.fr.) interpelleerden Degroeve en Dejardin naar de bilaterale of multilaterale hulp van België in de vijf laatste jaren aan dat land.

Op bilateraal niveau is er geen enkele samenwerking en wordt er dus geen enkel project verwezenlijkt in dit land. België is trouwens niet van plan een samenwerking met Centraal-Afrika op gang te brengen. Op multilateraal niveau organiseert België op aanvraag van de internationale instellingen opleidingstages voor personen uit Ontwikkelingslanden. Onder de deelnemers waren Centraal-Afrikanten. Ook zijn er van de Belgische deskundigen die ter beschikking zijn gesteld van de internationale organisaties, nu vijf ingezet in het Centraal-Afrikaanse Keizerrijk. Tenslotte draagt de begroting van Ontwikkelingssamenwerking, zoals voor alle landen waarvan het BNP per inwoner lager is dan 600 \$ US, de toelagen die aan de universiteiten verleend worden voor het onthaal van de studenten uit die landen.

(*Ibid.*, afl. 13, p. 889-891).

Het maïsproject te Kasese (Shaba) dat al enorm veel geld heeft opgeslorpt, waarvan de opbrengst ontgoochelend is en dat gekenmerkt wordt door vele fouten o.m. overmechanisering, overinvestering, overdreven uitbatingsoppervlakte, enz. ontlokte mondelinge vragen van Kuypers en Cornet d'Elzuis.

(Beknopt verslag Kamerzitting van 24 jan. 1978, p. 309-311).

Zaire.

De Duitse privé-maatschappij Otrag heeft een gebied van 100.000 km² in Shaba (Zaire) gehuurd tot het einde van de eeuw (à 975 miljoen B.fr. per jaar). De maatschappij zou er proeven doen met cruiseraketten en balistische tuigen. Door zijn ligging aan de grens van Zaire met Tanzania en Zambia en niet ver van Angola, heeft dit gebied een belangrijke strategische positie. Geruchten willen dat er strijdkrachten zijn samengetrokken gericht tegen progressieve Afrikaanse bewegingen en landen, vooral Angola, en dat Zuid-Afrika, dat er op uit is atoom-

(Vervolg zie blz. 27).

EUROPA

NEDERLAND

EN DE NEUTRONENBOM

In Nederland werd begin maart de één miljoenste handtekening tegen de neutronenbom opgehaald. Het tastbare en onbetwistbare resultaat van een massale actie sedert augustus 1977. Het is echter nog de vraag of zelfs onder deze druk van de publieke opinie de neutronenbom buiten de Nederlandse deur kan worden gehouden. De wegen van de politiek zijn ondoorgrondelijk en parlementariërs hebben soms andere besommeringen dan hun kiezers. De christelijke partijen hadden voor de afwijzing van de neutronenbom in elk geval geen kabinetskrisis over. Maar parlementair links lijkt er, na enige moeite weliswaar, gelukkig nu toch met verenigde krachten tegen te zijn. Een hoopgevend teken... Hoe staan de zaken in België?

Een massale actie.

Het kleine groepje aktievoerders dat op een zomerse namiddag 1977 bijeenkomt voor de oprichting van het comité „Stop de Neutronenbom”, zal misschien niet vermoed hebben dat zij zo'n enorme respons van de Nederlandse publieke opinie zouden krijgen.

Oorspronkelijk bestaat dit comité vooral uit personen van kommunistische huize, maar al spoedig sluiten socialist en kerkelijk gezinden van alle richtingen zich razendsnel aan.

De oorzaak dat het gelukt is om op zulk een korte termijn uiteenlopende krachten uit de Nederlandse samenleving met elkaar aan de tafel te krijgen, moet waarschijnlijk gezocht worden in de formule die het initiatiefcomité voor haar samenwerking hanteert.

Er is niet gestreefd naar een forum van organisaties of van vertegenwoordigers van alerhande groeperingen, maar uitsluitend naar een samenwerking op basis van persoonlijke verantwoordelijkheid.

Hierdoor is het voor veel mensen vanuit wijduiteenlopende maatschappelijke richtingen veel gemakkelijker geworden om hun steun te verlenen. Het comité raakt met

Initiatief „Stop de Neutronenbom”

In brede kringen van ons volk heerst grote ongerustheid over de neutronenbom, die vanuit de Verenigde Staten toegevoegd dreigt te worden aan het reeds bestaande atoomwapenarsenaal. De neutronenbom is een wapen, dat door middel van neutronenstraling zeer snel levende wezens doden kan zonder dat tegelijkertijd veel schade wordt toegebracht aan materiële goederen, zoals gebouwen, wegen, fabrieken, bruggen e.d. Een Amerikaanse senaatscommissie verklaarde kort geleden dat het doel van het nieuwe wapen is om de gevolgen van de schokgolven te verminderen, terwijl op deze manier toch het aantal gewenste doden bereikt wordt. Duidelijker kan het niet.

De neutronenbom is het meest sinistere en speciaal op mensenverdelging gerichte wapen, dat tot nu toe ontworpen is, en voor gebruik gereed gemaakt wordt. Niemand kan in onverschilligheid afwachten nu en in de Verenigde Staten en in de andere NAVO-landen pogingen worden aangewend om het wapen als „aanvaardbaar” te introduceren. Ook een Nederlandse regering heeft hiermee te maken en dient geen onduidelijkheid te laten bestaan over haar positie in dit vraagstuk van leven en dood.

De introductie van de neutronenbom zou tot gevolg hebben dat de atoomdrempel wordt verlaagd, dat wil zeggen dat het gevaar van atoomoorlog toeneemt en de atoomwapenwedloop en de bewapening in zijn geheel worden opgejaagd.

Ondergetekenden wijzen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een dergelijke ontwikkeling, die de vrede in de wereld bedreigt en ook ons land aan nieuwe gevaren zal blootstellen, met beslistheid van de hand.

Vandaar het initiatief „Stop de Neutronenbom”.

Dit initiatief is er op gericht in Nederland acties te ondernemen tegen de neutronenbom, manifestaties en conferenties te organiseren, alsmede een ruime informatie te verschaffen over alle internationale en nationale aspecten rond dit vernietigingswapen en over de activiteiten, die landelijk zowel als plaatselijk zullen worden voorbereid.

De initiatiefnemers roepen een ieder op zich uit te spreken tegen de neutronenbom, adhesie te betuigen met deze doelstellingen en zich in te spannen voor het ontwikkelen van een brede beweging onder ons volk.

19 augustus 1977.

dit beginsel ook nergens verwickeld in de traditionele meningsverschillen en conflicten die in Nederland niet minder dan in België tussen de verschillende maatschappelijke „zuilen“ bestaan.

Voor de organisaties zélf blijft bovendien uiteraard de mogelijkheid bestaan om zonder verplichtingen jegens anderen zélf persoonlijke initiatieven te nemen.

De *konkreesheid* vormt het tweede element in de succesformule. Het gaat in deze actie alléén over de *neutronenbom* als nieuwste en onaanvaardbaar snuffje in de kernbewapening en over de bewapeningswedloop als zodanig. Niet echter over alle delikate vragen en ideologische debatten die aan deze bewapening ten grondslag liggen, zoals de rol van de NATO en de wenselijkheid van leger en atoombewapening in het algemeen.

De derde peiler wordt gevormd door de *massa-actie*. De initiatiefnemers zoeken niet alleen maar naar de steun van prominenten, maar vragen om de tegenstem van iedereen in de Nederlandse samenleving, van hoog tot laag.

En zo is een succesvolle handtekenactie uitgegroeid tot een ongekend massaal gebeuren dat in de recente Nederlandse geschiedenis nauwelijks zijn weerga heeft. De handtekeningen stromen binnen met een gemiddelde van vijftigduizend per week. De zeshonderdduizendste kwam al voor januari binnen, in maart wordt het miljoen overschreden en de actie gaat nog altijd rustig door. Tegelijkertijd worden duizenden affiches en klevers verspreid. Honderden informatie-avonden en studiedagen wisselen elkaar af. Twee nationale manifestaties, de ene in november en de andere in maart trekken tientallen duizenden mensen.

Ook bisschoppen vragen verbod neutronenbom.

In verklaringen aan de ministerraad hebben diverse kerkelijke organisaties zich woensdag achter een brief van de Nederlandse Raad van Kerken geschaard, waarin gebruik en opslag van de neutronenbom van de hand wordt gewezen. De Rooms-katholieke bisschoppenconferentie was het van harte eens met de Raad van Kerken. De bisschoppen namen al eerder krachtig stelling tegen de internationale bewapeningswedloop. De bisschoppen hebben hun besluit meteen aan het kabinet laten weten.

Ze spraken af, dat ze hun oordeel ook zouden voorleggen aan bisschoppen in andere NATO-landen. Overigens willen de bisschoppen niet alleen dat de neutronenbom niet in de verdediging van de NATO wordt opgenomen, maar ook dat hij internationaal wordt verboden.

In soortgelijke verklaringen toonden de hervormde synode en de Remonstrantse Broederschap zich medestanders van de Raad van Kerken. De synode besloot tevens alle kerkelijke gemeenten een brief te sturen waarin de reden tot veroordeling van de bom wordt uitgelegd. De synode praat in juni verder over bewapeningsproblemen.

Uit : De Volkskrant van 16/2/1978.

Eenheid tussen links en rechts.

In Nederland lijkt de koude oorlog op zijn retour te zijn. Kommunisten en kommunistische partij, socialisten en christelijken, katholiek en protestant, met hun organisaties reiken elkaar in deze actie direkt of indirekt broederlijk de hand.

De Raad van Kerken spreekt zich in februari tegen de neutronenbom en tegen de bewapeningswedloop uit en dit standpunt wordt enkele dagen later gevolgd door de Rooms-katholieke bisschoppenconferentie.

De uitspraak van de Raad van Kerken past trouwens logisch in de verschuiving binnen het Nederlandse kerkelijk denken van de afgelopen jaren. De kerk wordt strijdbaar en keert zich niet alleen tegen de bewapeningswedloop, maar ook tegen de onderdrukking in Zuid-Afrika en Chili en tegen wantoestanden in eigen land.

En de politici ?

Wat bereiken de aktievoerders met hun miljoen handtekeningen in de Nederlandse politieke besluitvorming over de neutronenbom ? In ieder geval, en dat is op zichzelf al zeer positief, dat het politiek debat over deze delikate zaak voor de verandering in de volle openbaarheid wordt gevoerd. Tot grote ellende overigens van de overige NATO-partners die liefst elke discussie over de neutronenbom buiten de publieke opinie zouden willen houden. Zo heeft de West-Duitse regering een ernstig verwijt gemaakt aan het adres van de Amerikaanse president Jimmy Carter voor zijn „kapitale verkoopfout“ bij het introduceren van het nieuwe wapen waardoor er een golf van onrust bij de publieke opinie is ontstaan.

In november 1977 komt de neutronenbom in heel zijn omvang aan de orde in een openbare hoorzitting van de Nederlandse parlementscommissies voor buitenlandse zaken en defensie. Deze zitting wordt opgeluisterd door talloze deskundigen van het Instituut voor Strategische Studies te Londen, het vredesonderzoekcentrum SIPRI uit Stockholm, het Interkerkelijk Vredesberaad, Pax Christi, het Nederlands Instituut voor Vredesvraagstukken, de universitaire polemologische centra en het Defensie Studiecetrum.

NAVO-officials laten zich verontschuldigen met de opmerking dat zij geen adviezen of uitspraken kunnen laten horen zolang de besprekingen binnen de NAVO zélf over de neutronenbom nog niet zijn afgerond.

De overgrote meerderheid van al deze deskundigen vertolkt een scherp afwijzend standpunt. Als we de krantenverslagen uit die periode mogen geloven, zou een stemming in het *parlement* op dat ogenblik een resolute meerderheid tégen de bom hebben behaald.

Zover komt het echter niet, want de Nederlandse *regering* houdt bij monde van de (demissionaire) socialistische ministers Van der Stoep (buitenlandse zaken) en Stemerdink (defensie) nog een behoorlijke slag om de arm. In een nota aan de Tweede Kamer stellen zij dat een definitieve afwijzing elke speelruimte afsluit voor verder overleg met de Atlantische bondgenoten over de plaats en noodzaak van de neutronenbom in de westerse verdediging van Centraal-Europa.

Ik stip daarbij aan dat er in het najaar van 1977 al geruchten de ronde doen dat de Amerikanen de neutronenbom willen gebruiken om de Russen toegevingen af te dwingen in ruil voor een produktieverbod op de nieuwe Amerikaanse „aanwinst“.

Zolang de socialisten dus *in* de regering zijn komen zij niet tot een duidelijk protest. Onder de druk van de door de actie gemobiliseerde publieke opinie komen zij *na* de regeringswisseling in het najaar en dus nu vanuit een comfortabele oppositie tot een veel resoluter standpunt. De P.v.d.A. beslist dat de invoering van de neutronenbom moet worden afgewezen en voorkomen in het kader van het verzet tegen de uitbreiding van de kernbewapening als zodanig.

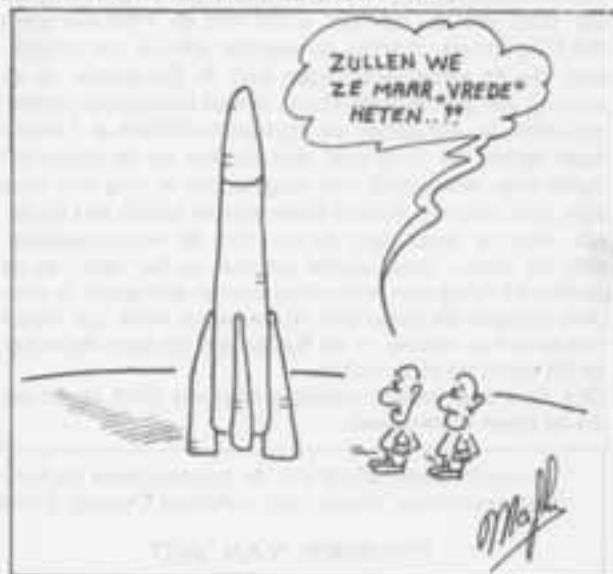
De christelijke politici hebben het nog véél moeilijker om tot een duidelijke beslissing te komen. Pas op drie februari wijst de CDA-fractie in de Tweede Kamer na een intern lang en roerig debat de invoering van de neutronenbom in de NATO af. Maar ze voegen er als adder onder het gras aan toe dat de bom gebruikt moet worden om een nieuwe impuls te geven aan het ontwapeningsoverleg met het Warschaupakt in Wenen.

Deze laatste zin is opgenomen om tegemoet te komen aan de liberale regeringspartners. De VVD is (uiteraard niet publiekelijk) vóór de invoering van de neutronenbom. Deze partij wenst in élk geval geen afstand van het wapen te doen zonder omvangrijke Russische ontwapeningstoegevingen. Bovendien is de VVD van mening dat bij de niet-invoering van de neutronenbom de conventionele bewapening in West-Europa en in Nederland flink moet worden opgevoerd vanwege de beweerde toegenomen militaire Russische inspanningen.

Bijna een kabinetskrisis.

Binnen het kabinet lijkt de VVD de overhand te halen als op 23 februari naar aanleiding van een door de socialisten ingediende motie waarin de neutronenbom voor eens en altijd wordt afgewezen, de VVD-minister van buitenlandse zaken Van der Klaauw de mening van zijn partij als het regeringsstandpunt naar voren brengt. Na Van der Klaauw komt echter onverwachts CDA-minister

van defensie Kruisinga voor de micro en beweert dat het kabinet de neutronenbom in beginsel afwijst. Twee tegengestelde meningen dus, de verwarring is compleet en onder het vreugdevol toekijken van de socialisten lijkt een kabinetskrisis bijna niet te voorkomen.

De breuk wordt gelijmd door CDA-fractie-leider Aantjes die na overleg met Wiegels van de VVD „zijn“ Kruisinga als een baksteen laat vallen en de VVD'er Van der Klaauw gelijk geeft.

De duidelijk fel teleurgestelde Kruisinga treedt vervolgens af als minister. In zijn ontslagbrief aan Premier Van Agt schrijft hij dat het kabinetbesluit in strijd is met het beginsel- en verkiezingsprogramma én met het fractie-standpunt van het CDA. Bovendien druist het regelrecht in tegen de standpunten van de kerken „waarmee wij als christendemocraten ons naar mijn visie verbonden moeten voelen“.

De Nederlandse media, vooral ter rechterzijde, bouwen veel veronderstellingen rondom dit ontslag op die vooral gericht zijn op de *persoon* van Kruisinga en de aandacht van de *regeringskonflikten* afleiden. Zo zou de positie van deze minister al eerder verzwakt zijn, onder meer vanwege voorbarige persoonlijke uitspraken om in het kader van de NATO méér troepen uit te sturen voor de verdediging van de NATO-noordflank en zijn pogingen om de Nederlandse defensie-uitgaven ook verder op te hogen.

Maar na een grondige analyse van het ingewikkelde politieke spel blijven zijn hoofdargumenten recht overeind staan. Omwille van de politieke vrede binnen de regering hebben de konfessionelen ondanks hun eigen ethische en strategische bezwaren en tegen de druk van een massale publieke actie in, in feite ingestemd met de invoering van de neutronenbom, zowel op het vlak van de productie, als ten aanzien van de plaatsing op Nederlandse bodem.

Toch kan het onheil nog voorkomen worden.

Daarmee is gelukkig het debat over de neutronenbom in het Nederlandse parlement nog niet ten einde.

Terwijl zowel de Duitse als de Britse regering, ongehinderd door binnenlandse aktievoerders lijken tegemoet te komen aan het Amerikaanse standpunt dat de neutronen-

De motie die het niet haalde maar die bijna een kabinetskrisis veroorzaakte :

„De Kamer, overwegende dat... duidelijk is geworden dat introductie van de neutronenbom in Nederland (en in Europa) niet dienstbaar zou zijn aan het streven met name de kwalitatieve nucleaire bewapeningwedloop af te remmen :

- De noodzaak onderstrepnd te komen tot een verminderde afhankelijkheid van kernwapens ;
- Overwegende dat de introductie van de neutronenbom een negatieve invloed kan hebben op de voortgang van het wapenbeheersingsoverleg ;
- Nodigt de regering uit zich uit te spreken tegen introductie van de neutronenbom in Nederland (en Europa), deze beslissing kenbaar te maken aan de NATO-partners en dit standpunt tot gelding te brengen in het overleg in NATO-verband.

Ingediend door de socialist Stemerding, mede ondertekend door D66 en de PPR en ondersteund door de kommunisten.

bom moet worden gebruikt als onderhandelingsargument tegen de Russen, lekken er geruchten uit dat president Carter ook zonder de steun van NATO-partners de bom in productie zou willen brengen. Bovendien leggen de Amerikanen op het NATO-beraad begin maart een plan op tafel dat er op neer komt dat de West-Europese NATO-partners moeten aanvaarden dat bij het mislukken van de onderhandelingen met de Sovjetunie de invoering van de neutronenbom in hun krijgsmacht onvermijdelijk is. Aangezien de Russen inmiddels al hebben laten weten dat zij er niet over denken om te onderhandelen over een uitruil van wapens die er nog niet eens zijn, lijkt met dit Amerikaanse plan de balans wel duidelijk over te slaan ten gunste van de neutronenbom. Om die reden, maar vooral om niet op het vlak van de productie langs een achterdeur buiten spel gezet te worden, brengen de socialisten in de eerste week van maart opnieuw hun moties in de Kamer om de bom definitief en bij voorbaat af te wijzen. Ook deze keer zonder succes omdat het CDA als geheel dreigt tegen te stemmen.

gering theoretisch nog mogelijkheden bezit om de bom alsnog in huis te halen. Bovendien is het in de politieke arena altijd nog mogelijk dat de standpunten radikaal veranderen. Maar de volgende taak van het comité tegen de neutronenbom zal zijn om te voorkomen dat het nadeel voor de NATO dat de bom niet mag worden opgeslagen in Nederland, wordt „goedgemaakt” door een grotere Nederlandse konventionele oorlogsinspanning. Van Krusinga is bekend dat hij van dit laatste een voorstander was.

Als we het neutronenrumoer in Nederland bekijken, steekt het wel schril af tegen de „serene” rust in de Belgische politiek op dit vlak. Verder dan een paar kamer-vragen lijken de politici niet te komen. De kans is zeer groot dat de neutronenbom zonder enig protest en in stilte naar België komt. Simonet heeft in de Kamer bevestigd dat een dergelijke beslissing niet zal worden genomen zonder een openbaar debat. Maar in CVP-kringen schijnt men daar niet zo veel voor te voelen. In elk geval is mij geen standpunt bekend waarin de CVP de neutronenbom afwijst. Toch zijn er ook in ons land voldoende

De wankelmoedigheid van de konfessionele partijen in het vraagstuk van de neutronenbom wordt meesterlijk uitgebeeld door Volkskrant - tekenaar Opland. (in De Volkskrant van 8 en 10 maart 1978).

PREMIER VAN AGT

DUBBELLEVEN

Desondanks verliest de VVD het pleit deze keer alsnog. Een voorzichtiger en minder vergaande motie van de kant van D66 (ietsje rechts van de P.v.d.A.) behaalt zowel de stemmen van het verzamelde linkse blok als van voldoende individuele leden van het CDA om een ruime meerderheid in de Kamer te verkrijgen.

In deze motie wordt als oordeel van de Kamer (dus niet van de regering) uitgesproken dat de productie van het nieuwe stralingswapen „ongewenst” is. Dit standpunt moet door de regering worden overgebracht aan de andere NATO-landen en vooral aan de Verenigde Staten.

Besluit.

Hoewel de acties tegen de neutronenbom ook in andere landen gevoerd worden, lijken de protesten in Nederland toch wel het felst te zijn. Het lijkt er op dat de aktievoerders in Nederland hun gelijk zullen halen, hoewel de re-

kerkelijke uitspraken om een dergelijke houding te overwegen.

Eind mei begint de mondiale UNO-konferentie voor ontwapening.

Het ligt voor de hand dat ons land zich daar niet achter nietszeggende uitspraken mag verschuilen zonder op internationaal vlak gezichtsverlies te lijden. Op die konferentie kan ook een goede poging worden gedaan om héél de bewapeningswedloop tussen oost en west eens op een zinnige manier aan de orde te stellen.

De koude oorlog, zoals gezegd in Nederland op zijn re-tour, dreigt op dit ogenblik op wereldvlak terug te keren. Voor vredesaktivisten is er nog veel werk voor de boeg.

Gent, 21 maart 1978,
Ernst Gülcher.

KERK EN DIENSTPLICHT

Soms sta je als christen ineens weer zo hopeloos voor schut. Je denkt dat je op een goede wijze aan het vredeswerk bezig bent... en verdomd, daar staat er weer ineens zo'n bisschop op die, en dwars tegen de ontspanning in, en in strijd met alle serieuze vredeswetenschap en met een heleboel mooie formules als een regelrechte militaire havik de ijzigste paden van de koude oorlog weer betreed. Niet te geloven, de uitspraken van Monseigneur Van Peteghem over de gewetensbezwaarden en de bewapening, maar godzijdank zijn er in onze moderne tijd zeer veel christenen die zich hiertegen toch verzetten. VREDE neemt dan ook graag het standpunt op van het Katholiek Universitair Centrum over deze zaak, zeker nu die, naar het schijnt, binnenkort weer opnieuw actueel zal worden.

Voor de duidelijkheid, de volledigheid en om niet van eenzijdigheid te worden beschuldigd, voegen we het geargumenteerde standpunt van de bisschop er aan toe.
Ernst Gölcher.

OPEN BRIEF

Monseigneur,

Het was voor ons een pijnlijke verrassing langs radio en T.V. te vernemen, dat U in de toekomst geen priesterkandidaten meer zult wijden die het statuut van gewetensbezwaarde hebben aangevraagd. In het bijzonder worden die kandidaten bedoeld, die een vervangende dienst aan de gemeenschap willen vervullen bij de burgerbescherming, in de verzorgingssector of in sociale en culturele instellingen. Deze christenen zouden zichzelf daarvoor ongeschikt maken voor het priesterschap. Het is voor ons moeilijk de geldigheid van uw argumenten te aanvaarden, en we staan daarin zeker niet alleen.

Op Vaticanum II besloot de vergadering der bisschoppen in gezamenlijk overleg :

.... Bovendien lijkt het billijk dat de wetten een humane regeling treffen voor hen die om gewetensredenen militaire dienst weigeren, maar niettemin een andere vorm van dienst aan de menselijke samenleving op zich willen nemen". (Kerk in de wereld vandaag, paragraaf 79).

De Nederlandse bisschoppen schreven samen in hun pastorale brief „Oorlog in de ban" in 1969 :

„De dienstplichtige staat voor de vraag, of zijn militaire dienst een dienst is aan de vrede. Niet allen zullen daarover op dezelfde wijze oordelen. Maar zowel hij die in militaire dienst gaat, als hij die dat weigert, zal dat moeten doen op grond van een doordachte, persoonlijke beslissing".

Volgens uw „wederwoord" aan het bureau van de priesteraad acht U de toekomstige priesters van uw bisdom niet in staat voor God en voor zichzelf een eigen, verantwoorde keuze te maken. Wij vinden het jammer dat U geen ruimte openlaat voor de priesterkandidaten en de

overige christenen om zelf een persoonlijke keuze te maken. U noemt de keuze voor het statuut van gewetensbezwaarde „objectief" moreel fout. Als maatstaf beweert U „objectieve" normen te gebruiken. Is het U mogelijk deze „objectieve normen" wat nader te omschrijven, en de objectiviteit ervan aan te tonen ?

Als onvoorwaardelijk voorvechter en verdediger van het ongeboren leven stelt U ons diep teleur. Het besluit dringt zich op dat in Uw opvatting het leven - eens geboren - geleidelijk aan heiligheid verliest. Welke indruk wekt Uw openlijke afkeuring anders, aangezien U christenen vermaant en sanctioneert, die menen het gebod „Gij zult niet doden" in geweten ernstig te moeten nemen.

Wij menen dat U het teken dat gesteld wordt door gewetensbezwaarden verkeerd interpreteert. U beweert dat hij daarmee bedoelt elke dienstplichtige op te roepen hetzelfde te doen om op die manier het leger af te schaffen. Dit is juist niet de bedoeling ; zelfs indien een aanzienlijk aantal het statuut van gewetensbezwaarde zou aanvragen, zou men het leger niet afschaffen, maar vervangen door een beroepsleger. De gewetensbezwaarde wil veeleer de dubbelzinnigheid onderstrepen die aan ieder leger vastzit : enerzijds wordt hij geleid door een diepe eerbied voor het leven van ieder mens, en anderzijds staat de mogelijkheid open in een situatie terecht te komen, waarin hij verplicht wordt medemens - die ook kinderen van God zijn - te doden. Dit betekent dat hij ernstig zoekt naar een uitweg om aan die betreurenswaardige dubbelzinnigheid te ontsnappen. Door waarachtigheid probeert hij de vrede een stukje dichterbij te brengen, tenminste nu al in vrede te leven met zijn eigen geweten. Op die manier moet het statuut niet gezien worden als een sanctie voor iemand die legerdienst weigert, zoals U beweert, maar ligt het in de consequentie van zijn eerbied, en deze van de ganse gemeenschap, voor het menselijke leven.

In de eerste eeuwen van het christendom heerste de tendens om christen-zijn als onverenigbaar met een gewapende dienst in het leger te beschouwen. Van zodra het christendom meer invloed begon te krijgen en uiteindelijk onder Constantijn staatskerk werd, kwam hierin verandering. Hopelijk wordt het nu geen noodzakelijke voorwaarde beroepsvrijwilliger te zijn geweest om naderhand de priesterwijding te kunnen ontvangen. Christendom op zijn kop gesteld ? Ridderorden en Tempeliers terug in ?

U zult met ons akkoord moeten gaan dat er andere en meer efficiënte middelen zijn om conflicten op te lossen dan strijd met de wapens. Trouwens de geschiedenis leert ons dat strijd met de wapens meer conflicten in het leven heeft geroepen dan opgelost. Het enige resultaat is een voortdurende escalatie van geweld en een ongebreidelde bewapeningswedloop. Als christenen zouden wij ons in de eerste plaats moeten inzetten om conflicten te vermijden door te streven naar een meer rechtvaardige samenleving. In Uw repliek wijst U op het kommunistische gevaar, maar U schijnt te vergeten dat de belangrijkste oorlogdreiging moet gezocht worden in het economisch, sociaal en politiek geweld dat uitgeoefend wordt door de

rijke (christelijke) staten van het Westen op de arme landen. Wie strijdt voor rechtvaardigheid mag zichzelf beschouwen als een echte pelgrim voor de vrede.

Door uw weigering echter verliest onze christengemeenschap een stuk van haar geloofwaardigheid in haar spreken over vrede, rechtvaardigheid en respect voor het leven, ook al beweert U het tegenovergestelde. De kloof tussen het woord en de daad mag niet te groot worden, men kan eventueel wel water in de wijn doen, maar men moet toch nog altijd kunnen merken dat er wijn in geweest is.

Schrijvend vanuit eenzelfde inspiratie, die verwijst naar die wonderbare man van Nazareth, die de kracht van de liefde tegenover het geweld stelde, vanuit een bezorgdheid voor onze christengemeenschap, hopen wij dat deze brief ons allen doet nadenken en dialoog mogelijk maakt.

Katholiek Universitair Centrum,
Kortrijksepoortstraat 160
9000 GENT.

STANDPUNT VAN BISSCHOP VAN PETEGHEM

De gewetensbezwaarde.

1. Iemand kan „gewetensbezwaarde“ zijn in de zin dat hij, als priester bezwaren heeft tegen gewapende legerdienst. Hij ziet, voor zichzelf, geen bezwaren tegen ongewapende legerdienst. Hij ziet niet in dat een gewone burger zich zou moeten verzetten tegen gewapende legerdienst. Het evangelisch „gij zult niet doden“ betekent voor hem niet dat in een gerechtigde verdedigingsoorlog de soldaten niet mogen doden. Maar hij oordeelt dat die taak niet aan een priester mag opgelegd worden: de landsverdediging vraagt geen leger waarin ieder soldaat eventueel de verdedigingsoorlog helpt voeren met gebruik van wapens. Het leger vraagt ook soldaten die geen wapens gebruiken maar instaan b.v. voor gezondheidszorg der militairen. In casu verlangt de gewetensbezwaarde vrijgesteld te blijven van gewapende legerdienst om tewerk gesteld te worden in ongewapende legerdienst, omdat die dienst overeenkomt met zijn priesterlijke status.
2. Hier gaat het echter over een „gewetensbezwaarde“ in een andere, verschillende zin. Hij beweert (voor God en) in geweten zowel ongewapende als gewapende legerdienst te mogen en moeten weigeren. Hij is tegen alles wat met legerdienst te maken heeft, zelfs tegen iets dat slechts indirect of zijdelings de legerdienst te goede komt, zoals de gezondheidszorg voor de soldaten. Het is niet als priester (teweeg) dat hij elke vorm van legerdienst, elke medewerking aan het leger afwijst; hij oordeelt dat elke burger daartegen bezwaren zou kunnen aanvoeren en best zou doen gelden. Hij is in de grond tegen het leger, tegen een instelling die, zo ze niet verleidt tot een aanvalsoorlog, toch bereid is tot het voeren van een verdedigingsoorlog. Hij meent

dat, in de huidige situatie, elke oorlog, ook de verdedigingsoorlog moreel verwerpelijk is omwille van het gebruik van atoomwapens, waardoor steden en streken met hun inwoners worden verwoest, een schade wordt toegebracht die niet meer in verhouding is tot de waarden die men door een verdedigingsoorlog zoekt te vrijwaren. Het is dan beter onrecht te lijden dan zich te verdedigen met een totale afweer die gebruik maakt van de kernwapens.

Principiële beschouwingen.

1. De vraag komt hierop neer: is het weigeren van de priesterwijding aan de „gewetensbezwaarde“ voor een bisschop een verantwoorde daad van pastoraal beleid? Is er in het gedrag en de doenwijze van die gewetensbezwaarde iets dat moreel verkeerd is en hem ongeschikt maakt om priester te worden en een priestertaak te vervullen? Waarin bestaat juist dat moreel verkeerde. De Bisschop is bereid om iemand tot priester te wijden die zich verzet tegen gewapende legerdienst maar de ongewapende aanvaardt. Hij weigert de priesterwijding aan de gewetensbezwaarde die elke legerdienst verwerpt, geen algemene plicht tot legerdienst wil erkennen, noch voor zichzelf nog voor de andere burgers, en in zijn weigering van legerdienst een oproep doet tot navolging. Indien die oproep door een aanzienlijk deel van de bevolking zou beantwoord worden, dan houdt het leger op te bestaan. Die gewetensbezwaarde voert dus oppositie niet alleen tegen elke vorm van legerdienst, maar meteen tegen het leger zelf als instelling. De Bisschop is er, van zijn kant, van overtuigd dat legerdienst voor de burgers een algemene plicht is en dat het leger in onze tijd een noodzakelijke instelling blijft. Hij steunt zich daarvoor o.m. op uitspraken van het kerkelijk leergezag. Aangezien Paus Paulus in zijn rede voor de Verenigde Naties op 4 oktober 1965 verklaarde: „Zolang de mens het zwakke, onstandvastige en zelfs slechte wezen blijft dat hij dikwijls toont te zijn, zullen defensieve wapens helaas nodig zijn“. Ook in *Gaudium et Spes* nr. 79 wordt gezegd: „Zolang er gevaar voor oorlog dreigt en er geen bevoegd internationaal gezag bestaat dat over de nodige macht beschikt, zal men aan de regeringen... het recht op een wettige zelfverdediging niet kunnen ontzeggen. De staatshoofden hebben dus de plicht het welzijn van de hun toevertrouwde volken veilig te stellen“. Het recht en de plicht tot verdediging van het land, en dit desnoods met de wapens, brengt voor de burgers niet alleen de juridisch wettelijke plicht, maar ook de morele verplichting mee, de onmisbare legerdienst te vervullen. De Bisschop is overtuigd van de algemene morele plicht tot legerdienst om het bestaan van de Staat en van de elementaire rechten en vrijheden der burgers te verdedigen. Die algemene plicht tot legerdienst betekent niet dat er geen individuele vrijstellingen zouden kunnen bestaan. Zelfverdediging van een land is onmogelijk zonder leger, maar een leger kan bestaan en zijn taak vervullen zonder de deelname aan de legerdienst van al de daartoe geschikte burgers. Het komt de regering toe de legerdienst te regelen, te bepalen en zelfs te beperken om billijke
- 2.

redenen ; zij kan in bepaalde gevallen vrijstelling van elke vorm van legerdienst toestaan : om gezondheidsredenen, omdat een gezin reeds een voldoende bijdrage leverde, enz.

Het statuut van gewetensbezwaarde is niet met dergelijke vrijstellingen gelijk te schakelen. Dat statuut is tegelijk een regeling van en een sanctie voor de dienstweigering in het leger. De Bisschop vraagt geen gewapende legerdienst, maar wel legerdienst voor hen die door de Staat niet om billijke redenen werden vrijgesteld. Hij aanvaardt de eventuele wettelijke vrijstellingen, op voorwaarde dat ze het leger als instelling en de vervulling van zijn taak niet in het gedrang brengen.

Hiermede wordt een antwoord gegeven op de opwerping : de gewetensbezwaarde stelt geen moreel verkeerde daad door elke legerdienst te ontgaan, vermits hij toch inzake legerdienst zich gedraagt volgens de wettelijke schikkingen ; hij maakt zich op dat punt niet ongeschikt voor de priesterwijding. Hierop dient geantwoord dat die vrijstelling door de wetgever toegestaan, niet mag aanzien worden als de erkenning van een recht waar elke burger willekeurig aanspraak kan op maken, maar als een toegaving voor eerder uitzonderlijke gevallen en als een sanctie. De Staat heeft geoordeeld dat de verplichting tot legerdienst van een gewetensbezwaarde en zijn bestrafing bij weigering van die dienst, volgens de huidige publieke opinie een groter kwaad zou uitmaken dan de vervanging van legerdienst door een burgerlijke dienst ten bate van de gemeenschap. Volgens de wetgever kan die vrijstelling niet door elke burger als een recht gevorderd worden, en mag ze niet leiden tot een ontlopen van elke vorm van legerdienst door een aanzienlijk gedeelte van de bevolking. In zulk geval zou de regering haar plicht verwaarlozen om de zelfverdediging van het land te verzekeren die zonder leger onmogelijk is. De Bisschop oordeelt dus terecht dat de gewetensbezwaarde die zijn uitzonderlijke vrijstelling voorstelt en propageert als een recht waar elke burger kan en dient aanspraak op te maken, een moreel verkeerde handelwijze realiseert, die hem ongeschikt maakt voor priesterwijding en priesterstaak.

Men zou kunnen opmerken, „dat de toelating van een gewetensbezwaarde tot de priesterwijding geen veroordeling inhoudt van het recht tot het verdedigen van het land, en dit desnoods met de wapens”. Inderdaad, maar dat doet, bij de behandeling van onze kwestie, weinig ter zake. Door onze gewetensbezwaarde toe te laten tot de priesterwijding doet de Bisschop alsof hij de stelling aanvaardt dat elke burger het recht heeft zich tegen elke vorm van legerdienst te verzetten, en alsof hij een leger (en dus de algemene plicht tot legerdienst) niet nodig acht voor de zelfverdediging van het land.

3. Het ontgaat de Bisschop niet dat vele gewetensbezwaarden met goede intenties tewerk gaan en dat hun globale actie goede aspecten kan omvatten, die ook door niet-gewetensbezwaarden worden nagestreefd, maar op een minder geaccentueerde manier. Menig gewetensbezwaarde zoekt diep bezorgd naar

een middel om geschillen op vreedzame wijze te beslechten, zodat de vreselijke ellende vermeden wordt die met een moderne oorlog onvrijwillig samengaat. Hij klaagt, samen met de kerkelijke overheid, terecht de wedloop aan in het aanmaken en versterken van kernwapens ; hij spoort daarbij zijn medeburgers aan om bij de regering aan te dringen de ontwapening zover mogelijk door te zetten. De Bisschop vestigt de aandacht er op dat een eenzijdige ontwapening een rechtmatige zelfverdediging in het gedrang brengt of zelfs onmogelijk maakt, en dat ernstige goede wil langs beide kanten dikwijls ontbreekt ten gevolge van een ingeworteld wederzijds wantrouwen. Hij moet er rekening mee houden dat een goed bedoelde poging om de moderne oorlog te vermijden, dikwijls samengaat met een vër gaande oppositie tegen leger en legerdienst, die objectief moreel verkeerd is en die vooral door een priester niet mag voorgestaan en gepropageerd worden. Hij staat dan ook kritisch tegenover gezegden zoals : „Het gebaar (van de gewetensbezwaarden) is eerder een kreet dan een duidelijk formuleren van een alternatief... ; het is belangrijk dat ook in het kader van de problematiek van oorlog en vrede, tekenen worden gesteld om een stukje utopie dichterbij het heden te brengen”.

4. Sommigen zeggen : „Zelfverdediging moet niet noodzakelijk met wapens gebeuren. Het is een verheugend verschijnsel dat in brede kringen gewerkt wordt niet alleen aan een studie van het geweldloos verzet, maar ook aan het uitwerken en toepassen van concrete methodieken en acties van geweldloos verzet”. Het lijkt ons evident dat zelfverdediging tegen een gewapende aanval noodzakelijk met wapens moet gebeuren. Bij die verdediging moet het blijven bij het gebruik van wapens die volstaan om de gewapende aanval af te weren ; de verdedigingsreflex tegen een aanval met de zgz. tot nog toe conventionele wapens mag niet uitlopen op het voeren van een „totale oorlog” met verwoestende kernwapens. Tegenover een gewapende aanval geweldloos verzet plaatsen komt neer op een verwaarlozen door de staatshoofden van de plicht om het welzijn van de hun toevertrouwde volken veilig te stellen (*Gaudium et Spes*, nr. 79). Men kan het besluit om het bij een geweldloos verzet te laten niet rechtvaardigen door de bemerking dat in een moderne oorlog de schade die wordt toegebracht, niet meer in verhouding is tot de waarden die men tracht te verdedigen, zodat het beter is onrecht te lijden dan zich te verdedigen.

In een bepaald geval, o.m. wanneer het in een conflict niet gaat om een goed van essentieel belang, kan een toegaving aan een machtige vijand die met oorlog dreigt, te verkiezen zijn boven een gewapend verzet dat weinig of geen kans tot lukken biedt. Maar wanneer het voortbestaan van het land en de vrijwaring van de essentiële rechten van de burgers op het spel staan, dan is een mogelijke gewapende zelfverdediging voor de regering een plicht. Tot nog toe is een oorlog niet van die aard dat de schade die door gewapend verzet wordt toegebracht, niet in verhouding kan staan tot de belangrijke waarden die

verdedigd worden. Van verwoestende kernwapens wordt nog geen gebruik gemaakt, ongetwijfeld omdat een zeker evenwicht in de kernbewapening beide tegenstanders weerhoudt er gebruik van te maken. Het argument dat een moderne oorlog, ook een defensieve, onvermijdelijk op een totale vernietigingsoorlog uitloopt, gaat gelukkig niet op, zolang het blijft bij het gebruik van de zgz. conventionele wapens.

Vele gewetensbezwaarden worden tot oppositie tegen leger en legerdienst gedreven door een idealisme in de pejorative zin van het woord, dat geen rekening houdt met hoogst belangrijke verontrustende werkelijkheden en leidt tot een gedrag dat objectief moreel verkeerd is. Zij komen ertoe de ogen te sluiten voor het patente feit dat het communisme in zijn Russische of Chinese vorm steeds verder doordringt in de vijf werelddelen, en overal waar het voet vat de essentiële mensenrechten brutaal met de voeten treedt. Dat het zijn nefaste veroveringen meestal niet direct met wapengeweld doorzet, is vooral te danken aan het feit dat zijn tegenstanders tot een efficiënte oorlog in staat zijn. Vele gewetensbezwaarden worden gemaneuvreerd door een bedriegelijke linkse politiek, die hen tot oppositie tegen leger en legerdienst brengt onder de mom van ontwapening, ontvoogding, bevordering van rechtvaardigheid en vrede. Sommige gewetensbezwaarden zijn er zich niet van bewust dat zij door hun zgz. geweldloos verzet de communistische geweldenaar als het ware uitnodigen om zijn overweldiging voort te zetten en dat zij het noodzakelijk verzet ertegen onmogelijk maken; andere geven toe en bekennen dat zij volop medewerken aan een revolutionaire constatastie die zij nodig achten om tot een totale omvorming van het individuele en sociale leven te komen. Het valt dan ook te betwijfelen of het juist is dat: „Wanneer gewetensbezwaarden toegelaten worden tot het priesterschap, wordt de Kerk in haar spreken over vrede en over eerbied voor het leven geloofwaardiger“.

Sommigen zeggen: „Wanneer gewetensbezwaarden niet toegelaten worden tot het priesterschap in ons bisdom, stellen er zich niet alleen vragen rond de geloofwaardigheid van de plaatselijke kerk, maar ook rond een globaal pastoraal beleid binnen eenzelfde kerkprovincie en breder naar de wereldkerk toe“. Duidelijker gezegd: door zijn weigering om gewetensbezwaarden priester te wijden, maakt de Bisschop van Gent in zijn bisdom het spreken (door hemzelf en door zijn priesters) over vrede en over eerbied voor het leven tot een verkondiging die niet ernstig te nemen is; bovendien distantieert hij zich van zijn Belgische collega's en zelfs van de bisschoppen in de wereldkerk. Maar het valt sterk te betwijfelen dat al die bisschoppen geen bezwaar hebben tegen de wijding van een gewetensbezwaarde die oppositie voert tegen leger en elke vorm van legerdienst.

NATO-PLAN

ANTWERPEN EN ROTTERDAM

In ons vorig nummer maakten we bekend dat de NATO een plan heeft bekend gemaakt om rond Antwerpen en Rotterdam Hawk raketten op te stellen.

Het argument. Deze moeten dienen om beide havens te verdedigen.

Door het Rotterdams College van Burgemeester en Wethouders werd wel een brief overgemaakt aan de minister van Defensie waarin o.m. het volgende wordt opgemerkt.

„Ook al zijn wij geen specialisten op het gebied van militaire strategie, doch kunnen we ons niet aan de indruk onttrekken, dat een dergelijke vorm van opgevoerde defensievertoon in de eerste plaats leidt tot escalatie, die direct gevolgen voor de oriëntatie van de aanvalskracht van een eventuele agressor op Rotterdam en omgeving en hun bevolking...“

„Wij rekenen er op dat de Nederlandse regering geen overhaast standpunt zal innemen over de NATO plannen en rekenen er op dat het Nederlands standpunt pas zal bepaald worden na overleg met de betrokken gemeenten...“

Waar blijft het standpunt van het Antwerps Stadsbestuur?

Wij herinneren er aan dat de aanbevelingen van de betrokken landen eind mei op de bijeenkomst van de NATO te Washington zal besproken worden.

CIJFERS

Het gaat dan toch voor iedereen niet zo slecht in deze crisistijd.

Uit de balans die door de Bank van Parijs werd neergelegd blijkt dat het balanstotaal in het afgelopen jaar steeg met 18,5 procent en dit tot 61,5 miljard frank.

De nettowinst na afschrijvingen en provisie steeg met 8 procent en dit tot 160 miljoen.

De Antwerpse uitvoer van diamant steeg van 34,6 miljoen karaat in 1976 tot 40,8 miljard karaat vorig jaar. Sommige kwaliteiten kenden een stijging met 100 procent.

De Generale Bankmaatschappij realiseerde een winst van 1.185,5 miljoen tegen 764 miljoen fr. in 1976.

Wie zegde weer dat iedereen moet offers brengen...

AFRIKA

STRIJD TEGEN DE APARTHEID

Uit „De Werker“ 11/3/78.

De internationale vrije vakbeweging en alle organisaties die erbij aangesloten zijn, hebben niet opgehouden het onmenselijke, mensonterende regime aan te klagen waaronder de Zuidafrikaanse regering 22 miljoen zwarte Afrikanen doet lijden. Sinds vele jaren vragen ze aan de bevoegde instanties van de Verenigde Naties de toepassing van de aanbevelingen die door de UNO goedgekeurd werden tegen het stelsel van de apartheid.

Bijzonder het A.B.V.V. heeft zijn acties vermenigvuldigd in het kader van de strijd tegen dat regime en onze lezers hebben in DE WERKER talrijke artikels kunnen lezen waarin de misdaden die in naam van de apartheid gebeuren, aangeklaagd werden.

Het handelsverkeer met Zuid-Afrika.

In 1966 bedroeg de globale tonnenmaat van de waren afkomstig uit Zuid-Afrika die in de haven van Antwerpen gelost werden ongeveer 814.000 ton (bruto). Alleen al voor de eerste acht maanden van 1977 is dat cijfer al gestegen tot 871.000 ton.

In 1976 bedroeg de tonnenmaat van de waren die geladen werden met bestemming Zuid-Afrika 248.000 ton.

Voor de eerste acht maanden van 1977, was dat 148.000 ton.

In 1976, transiteerden 36 schepen onder Zuidafrikaanse vlag in Antwerpen, met een totale last van 227.000 ton.

Voor de eerste 11 maanden van 1977 waren die cijfers respectievelijk 34 schepen en 258.000 ton, wat betekent dat voor heel het jaar er een vooruitgang is, zowel wat betreft het aantal schepen als de tonnenmaat.

1978 werd uitgeroepen tot het „Internationaal Jaar tegen de Apartheid“. Te dezer gelegenheid wordt de publieke opinie gemobiliseerd om, samen met de vrije vakbonden, dit onrechtvaardige regime aan te klagen dat sinds tientallen jaren in Zuid-Afrika en in Namibia blijft voortbestaan.

Sinds lang voert het I.V.V.V. een hele reeks activiteiten om hulp te bieden aan de zwarte Afrikaanse arbeiders die op schandelijke wijze uitgebuit worden in dit gebied van de wereld. Daartoe werd een Koordinatiekomitee van het I.V.V.V. opgericht. Dit heeft een internationale solidariteitskampagne op touw gezet waaraan het A.B.V.V. actief deelneemt.

Het A.B.V.V. heeft akte genomen van de opschorting van het cultureel akkoord tussen de Belgische regering en de Zuidafrikaanse regering van M. Vorster. Het is echter bezorgd over de ontwikkeling van de uitwijking en van de Belgische investeringen in Zuid-Afrika, evenals over de handhaving en zelfs de groei van het handelsverkeer met dat land dat, door zijn racistisch gedrag, door de democratische landen in de ban geslagen zou moeten worden.

Anderzijds is het onmogelijk, het bestaan te ontkennen van Belgisch-Zuidafrikaanse en Belgisch-Rhodesische komitees en vriendschapsorganisaties, waarin Belgische persoonlijkheden te vinden zijn waarvan algemeen bekend is dat ze banden onderhouden met uiterst rechtse organisaties. Al deze ultra-konservatieve komitees en groeperingen hebben slechts één enkele essentiële reden van bestaan : de verdediging van de Belgische economische belangen in Zuid-Afrika en, bijgevolg, de versterking van het regime van de apartheid.

De Belgen in Zuid-Afrika.

Het aantal Belgen die in Zuid-Afrika geïnstalleerd zijn steeg van 8.000 in 1965 tot 14.000 in 1974.

Ongeveer 41 Belgische firma's en talrijke bank-organismen - zoals de Société Générale, de Kredietbank, de Bank Brussel-Lambert - versterken voortdurend hun financiële en commerciële banden met Zuid-Afrika.

We citeren enkele van deze firma's : ACEC, Agfa-Gevaert, AMT, Auxeltra Ets., Azote, Be-kaert, Brugeoise & Nivelles, Cominière, Cotoni, CTIP, Europareisen, Foraki, Indutor, Compagnie maritime belge, Mercantile Marine Engineering & Graving Docks Co., Pieux Franki, Sabca, Sabena, Sofina, Sudkat, Traction et Electricité, Travhydro, UCB, UCO, Union Minière, Vieille-Montagne, Wirtz.

Op het ogenblik waarop in heel de wereld de algemene afkeuring weerklinkt tegen het stelsel van de apartheid dat tot beginsel verheven werd in Zuid-Afrika en Namibia, houdt het A.B.V.V. eraan, plechtig al de activiteiten aan te klagen die tot doel hebben het regime van Vorster te versterken.

Het A.B.V.V. vraagt met aandrang aan de Belgische regering en aan het Parlement, alle maatregelen te treffen die kunnen bijdragen tot de stopzetting van de uitwijking en van de Belgische investeringen in Zuid-Afrika.

Het vraagt aan de bevoegde organen van de Verenigde Naties, alles in het werk te stellen om de naleving te verkrijgen van de 14 resoluties tegen de apartheid die onlangs door de Algemene Vergadering van de UNO goedgekeurd werden.

Het zet de Zuidafrikaanse overheid aan om alle repressieve wetten op te heffen en om de zwarte Afrikaanse volkeren te bevrijden uit hun toestand van ondergeschiktheid en economische, sociale en kulturele uitbuiting.

Het A.B.V.V. gaat de verbintenis aan, de mobilisatie van de publieke opinie voort te zetten, teneinde van alle bevoegde instanties te verkrijgen dat ze middelen in werking stellen om het regime van de apartheid uit te schakelen en om de vrije economische en sociale ontwikkeling van alle arbeiders van zuidelijk Afrika te verzekeren, in overeenstemming met de beginselen weerhouden in de Internationale Verdragen over de Rechten van de Mens evenals in de konventies van de Internationale Arbeidsorganisatie.

Het A.B.V.V. zal druk uitoefenen op de betrokken werkgevers, om van hen te verkrijgen dat ze een einde stellen aan hun investeringen in Zuid-Afrika.

even uw aandacht voor LIBIE

Het in de 16de eeuw onder Turks bewind geraakte gebied werd in september 1911 door Italië bezet. Na een Turks-Italiaanse oorlog erkende Turkije bij het verdrag van Ouchy (oktober 1912) de Italiaanse soevereiniteit. Na de verdrijving van de Italianen (en Duitsers) in 1942-1943 kwamen Tripolitanie en Cyrenaica onder Brits bestuur en Fezzan onder Frans bestuur. Op 21 november 1949 besloot de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties tot onafhankelijkheid voor Libië.

Het werd op 24 december 1951 een onafhankelijk, federaal koninkrijk onder Mohammed Idris el-Mahdi el-Senoessi, emir van Cyrenaica en leider van de Senoessi-sekte. In april 1963 werd Libië een unitaire staat.

Op 1 september 1969 werd koning Idris afgezet door een groep legerofficieren o.l.v. kolonel Kadhafi en werd het land der Arabische Republiek Libië.

OPPERVLAKTE :

1.759.540 km² (58 x België).

INWONERS :

2.160.000 (schatting 1973) ; telling 1964 : 1.564.369 = 1 per km².

HOOFDSTAD :

Tripoli.

STEDEN :

Tripoli 245.000, Benghazi 140.000, El Beida 36.000, Derna 25.000.

BEVOLKING :

Arabieren ; Berbers (Toearegs) ; in het zuiden negers ; ruim 100.000 Egyptenaren.

TAAL :

Arabisch.

RELIGIE :

Mohammedanen 98 procent ; kleine r.-k. minderheid.

STAATSVORM :

Arabisch republiek. President : kolonel Moammar Kadhafi.

POLITIEKE PARTIJEN :

Eenheidspartij der Arabische Socialistische Unie.

B.N.P. :

3.946 miljoen US dollar ; 2.036 US dollar per inwoner (1971).

EKONOMIE :

Vanouds was de bevolking voor zijn bestaan afhankelijk van landbouw en veeteelt. De zich sinds 1961 snel uitbreidende oliewinning maakte het land economisch onafhankelijk.

PRODUKTIE :

Gerst 150.000 ton, tarwe 80.000 ton, aardolie 104,5 miljoen ton, aardgas 1,2 mrd m³, cement 72.000 ton, elektriciteit 508 miljoen kWh.

HANDEL :

Invoer 1,043 miljoen US dollar, uitvoer 2,938 miljoen US dollar. Voornaamste uitvoerprodukten : olie (ruim 99 procent), huiden. Belangrijkste handelspartners : Italië, West-Duitsland, Engeland.

VERKEER :

Wegen : circa 3.000 km geasfalteerd ; spoorwegen 413 km. Voornaamste haven : Tripoli, Internationale luchthavens : Tripoli en Benghazi.

AZIE

HET CONFLICT TUSSEN VIETNAM EN CAMBODJA

François Houtart

Een conflict tussen twee landen die zo lang hebben gevochten tegen het kolonialisme en het neokolonialisme is iets zeer pijnlijks. Het is nog erger wanneer deze twee landen de wil uitdrukken om een socialistische maatschappij op te bouwen. Zonder twijfel zal het de anti-socialistische krachten versterken.

Men moet eerst bekijken welke de historische bronnen zijn voor zo een conflict. Wanneer de Viëtnamezen stilaan het zuiden van het land hadden bevolkt, was het Rijk van de Khmer in het bezit van een groot grondgebied, tot de zee en het had minstens een deel van de Mekong-delta. Dit heeft historisch verschillende conflicten en latente oppositie gebracht tussen de Khmers en de Viëtnamezen. Een Khmer minderheid is altijd in een deel van het Viëtnamese grondgebied gebleven.

Later wanneer de Fransen gekomen zijn, hebben zij van Viëtnam een kolonie gemaakt (met drie streken: Tonkin, Annam en Cochinchina). Het is maar later dat zij een protektoraat over Cambodja en Laos hebben georganiseerd. Daarvoor hebben zij ook Viëtnamezen in de administratie van deze twee landen gebruikt, omdat zij, vóór de anderen, Frans geleerd hadden. Dit heeft de implantatie van Viëtnamese minderheden in Cambodja en Laos als gevolg gehad.

Onder het regime van Lon Nol zijn er reacties gekomen tegen de Viëtnamezen en dit heeft ook conflicten gebracht tussen Thieu en Lon Nol. Het heeft nochtans geen militaire gevolgen gehad. Later wanneer de Rode Khmers Pnom Pen hebben genomen, hebben zij de gehele bevolking naar het platteland gezonden. Dit was noodzakelijk om een hongersnood te vermijden, omdat Pnom Pen, dat normaal een stad was van 300.000 inwoners, nu meer dan twee miljoen mensen had en geen middelen om deze bevolking te blijven voeden. In het proces heeft men ook een deel van de Viëtnamese bevolking buiten gezet, en niet zonder geweld. Dit heeft grond gegeven voor verschillende Viëtnamese moordpartijen.

Men weet dat de manier waarop Cambodja zijn maatschappij heeft georganiseerd nogal verschillend was van die van Viëtnam. Zelfs als de Westerse pers fel overdreven hoeft in de verhalen rond de slachtpartijen, is het wel zo dat ten minste 60.000 mensen geëxecuteerd zijn en dat verschillende honderdduizenden van ziekte zijn gestorven (meestal malaria) in het proces van de hernieuwing van de landbouw. De Viëtnamezen hebben dat niet willen doen en hebben een andere weg gekozen.

Waarom de Cambodjanen met aanvallen op de Viëtnamese dorpen begonnen zijn is moeilijk te weten. Hetzelfde is gebeurd met Thailand. Een van de interpretaties is het feit dat interne moeilijkheden de overheden in Cambodja zulk een actie zouden doen ontplooiën om een vijand te scheppen die de andere moeilijkheden zou bedekken. Het is een feit dat verschillende duizende Viëtnamese dorpelingen vermoord zijn geweest. Soms zegt men dat deze interpretatie niet erg waarschijnlijk is, omdat Viëtnam veel machtiger is dan Cambodja. Maar precies dit argument gaat tegen een thesise die de agressie in het Viëtnamese kamp zou plaatsen. Als dit echt het geval was, zou het gemakkelijk zijn voor de Viëtnamese troepen om binnen te vallen in Cambodja en misschien zelfs Pnom Pen te nemen. Deze stad is maar 60 km van de grens.

Zelfs als China partij gekozen heeft voor Cambodja, een lang durende bondgenootschap hebbende, zelfs onder Prins Sihanouk, is het wel waarschijnlijk dat, en China en de U.S.S.R. de rol van moderator hebben gespeeld. Maar dit weet men niet zeker. In ieder geval is het wel te hopen dat zulk een conflict geen nieuwe dimensie zou nemen onder de invloed van de vijandigheid tussen China en de Sovjetunie.

De Israëlische minister van Financiën Erlich verklaarde tijdens een bezoek aan Zuid-Afrika dat zijn land aan de Zuidafrikaanse zakenlieden een „Bruggehoofd“ kan bieden voor hun handelsactiviteiten met de E.E.G. en de V.S. Het Nederlands kamerlid Danckaert verzocht het Europees Parlement en de Ministerraad Israël er aan te herinneren dat haar interpretatie niet klopt.

LATIJS - AMERIKA

LATIJS-AMERIKA AAN DE VOORAVOND VAN EEN NIEUWE REVOLUTIE ?

Het Boliviaanse volk op weg
naar de overwinning

1978 : Het jaar van de verkiezingsrage ?

Diktator Banzer van Bolivia, die nu al sedert 1971 aan de macht is, beloofde vorig jaar verkiezingen voor 1980. Later vervroegde hij die datum tot juli 1978. Deze beslissing van Banzer viel toevallig (?) samen met de initiatieven van enkele andere Latijns-Amerikaanse militaire dictators, om in de nabije toekomst referenda of verkiezingen uit te schrijven.

Op een half jaar tijd zullen er minstens 10 landen zo iets als volksconsultaties gehouden hebben, tenminste als alles volgens de „regels van de kunst“ blijft verlopen. Wat tot hertoe het geval was in Chili en Ecuador, allebei door heel wat waarnemers bestempeld als grote „farces“. In de verschillende hardste dictaturen van Latijns-Amerika dringen de middenklasse, een deel van de bourgeoisie en van de militaire kaste aan op een „verbreiding van de democratie“, en zelfs Videla en Pinochet spreken van verkiezingen, zij het dan veel later (1985 ? 1988 ? of later ?)...

Gaat het hier om een merkwaardige bekering tot de democratie van de gorilla-diktators. Of gaat het integendeel om een poging tot „institutionalisering“ van de militaire alleenheerschappij ?

Drie factoren hebben een belangrijke rol gespeeld ; om deze zogenaamde ommekeer te verklaren : de verscherping van de economische crisis, de toenemende arbeidersstrijd vanuit de basis (dikwijls buiten of tegen de bureaukratische top van de traditionele vakbonden) zelfs in de meest harde dictaturen zoals bijvoorbeeld die van Argentinië en Brazilië, en tenslotte de „new morality“-politiek van president Carter.

De druk op de militaire dictators (en de economische belangengroepen achter de schermen) werd vooral sedert 1977 steeds scherper en onhoudbaar. Voor deze vol-dongen feiten geplaatst, hebben Washington en de „verlichte bourgeoisie“ van Latijns-Amerika „wisseloplossingen“ uitgedokterd, nieuwe vormen om hun hegemonie te verzekeren.

Verkiezingen naar een „verdacht soort democratie“ toe...
Uiteraard beogen deze plannenmakers niet de terugkeer van de burgerlijke democratie zonder meer. Daardoor zouden ze immers onder eigen vleugels laten schieten. Het nieuwe politieke project zou bestaan in het aanstellen van regeringen via een combinatie van directe en indirecte verkiezingen. De grote lijnen van dit project liggen als volgt vast :

1. In de eerste plaats zouden die regeringen een autori-

tair karakter dragen. Het zou om „sterke regeringen“ gaan, al dan niet voorgezeten door een militair, al dan niet ondergeschikt aan een soort supranationaal militair orgaan..., maar zonder dat daarom de legerinstelling als zodanig bij de regering zou worden betrokken.

2. Ten tweede zouden de militairen zich de controle verzekeren over de organismen die in betrekking staan met de binnenlandse politiek : meer bepaald de sektor „nationale veiligheid“.
3. Ten derde zouden de militairen vóór het Grote Afscheid er nog snel een grondwet zien door te jagen, die de nieuwe institutionalisatie van de belangen van de hoge burgerij en het monopoliekapitaal vastlegt.

Praktische uitvoering en konsekventie van het Nieuwe Politiek project.

De uitvoering van dit politiek project doet in de meeste landen nogal wat discussie opwaaien. Uiteraard zal de uitvoering ervan aangepast worden aan de realiteit van elk land. In een aantal landen worden verkiezingen uitgeschreven om een nieuwe grondwet goed te keuren, waarna de vertegenwoordigers van een elite-parlement worden verkozen, die op hun beurt - al dan niet rechtstreeks - de president zullen aanduiden. In andere landen worden er directe verkiezingen georganiseerd op korte of middellange termijn.

Met deze politieke aflossing aan de top wil de burgerij haar kans wagen : het reaktiveren van de erg verwaarloosde binnenlandse markt, die ook belangrijk is als afzetgebied voor een aantal multinationale ondernemingen. De termijn van de uitvoering enerzijds af van de achterhoedegevechten van de „duros“ (harde sectoren in het leger) zoals in Chili, Brazilië en Argentinië, anderzijds van de arbeidsmobilisatie en de buitengesloten oppositie, die van de geboden bewegingsruimte dankbaar gebruik maken om zich te reorganiseren. De Boliviaanse oppositie heeft al vast zelf de strijd opgenomen.

Op 9 november 1977 kondigde diktator-president Banzer „demokratische“ verkiezingen af voor juli 1978 als ook een ruime kerstamneste in het kader van een beginnende konstitutionalisering in zijn land.

Op 22 december echter ging de regering averechts tewerk

door (in principe) een algemene amnestie af te kondigen behalve voor 348 „politieke misdadigers“ die alleszins Bolivia niet meer binnenmogen.

Liefst 51 organisaties in het binnenland reageerden verontwaardigd op deze „geen-amnestie“-lijst, die als een klucht wordt beschouwd omdat naast het merendeel van syndikale en politieke leiders van de oppositie (waaronder ex-president Herman Siles, de bejaarde leider van de MNRI en ex-vicepresident Juan Lechin, leider van de PRIN en een graaggeziene figuur binnen de arbeidersbeweging) er zich ook namen op bevonden van mensen die al jaren geleden door de politie waren doodgeschoten of die al sinds geruime tijd legaal naar het land terugkeerden, en zelfs namen van minderjarigen, waaronder 2 kinderen van 8 en 12 jaar...

Een drie-weken durende hongerstaking stelt Banzer voor voldongen feiten.

Op 29 december startten 25 familieleden van arbeiders van deze lijst een hongerstaking met als voornaamste eisen:

1. Algemeen en onvoorwaardelijke amnestie voor alle politieke bannelingen en gevangenen.
2. Terugtrekking van het leger uit de sinds de grote mijnstaking van 1976 bezette mijncentra.
3. Heropname van alle, wegens hun syndikale activiteiten ontslagen arbeiders in het productieproces.
4. Herstel van de politieke en syndikale vrijheden in het land.

Onder deze eerste hongerstakers bevonden zich ook 6 vrouwen van verbannen mijnwerkers na de mijnstaking. Drie weken later kon de staking op meer dan 1.000 deelnemers in de 4 grote steden van het land rekenen: La Paz, Cochabamba, Potosi en Oruro. Zij konden ook rekenen op de actieve steun en solidariteit van de Mijnwerkersfederatie, de Boerenvereniging, de verschillende studenten- en journalistenbonden, beroepssectoren, kerkelijke organisaties, syndikale organisatie, de Permanente Vergadering van de Rechten van de Mens in Bolivia, enz. De repressie bleef dan ook niet uit. Militaire eenheden werden tegen de hongerstakers ingezet, die intussen reeds met 1.300 waren. Talrijke aanhoudingen werden verricht. Meer dan honderd stakers werden opgesloten. Twee belangrijke figuren van de ELN-groep werden over de grens met Argentinië gezet, waar hen nog een barbaars lot te wachten staat.

Toen het nieuws van de arrestaties bekend raakte, trokken studenten in de hoofdstad van La Paz de straat op voor een reeks protestdemonstraties. Tijdens één van die akties werd een jongeman vanuit een wagen doodgeschoten. De vader van het slachtoffer bevestigde nadien dat de wagen toebehoorde aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

In Santa Cruz, op 1.100 km. van de hoofdstad La Paz, is een kommando van een politieke politie een kerk binnengedrongen om er een 15-tal hongerstakers - waaronder 8 vrouwen - op te pakken. Santa Cruz is een uiterst-rechts bolwerk van waaruit de staatsgreep van 1971, waarbij Banzer aan de macht kwam, vertrok, en waar nu blanke kolonialisten en racisten van Zuid-Afrika en Rhodesië zich komen installeren. Een gelijkaardige, gewapende inval gebeurde in een kerk van La Paz. Dat de repressiekrachten kerken binnendringen en zo het asielrecht schenden, is wel een uniek feit in de geschiedenis

van Bolivia, en heeft dan ook een scherp protest vanwege de katholieke kerk uitgelokt.

De Boliviaanse autoriteiten riepen de noodtoestand uit, zodat leger en politie zonder de minste beperking kon optreden tegen de „subversieve activiteiten“ van de hongerstakers. Er werd ook gedreigd met de opschorting van de verkiezingen van dit jaar.

De poging van de regering om de reeds drie weken durende staking met geweld en terreur te breken, liep uit op een nog grotere mobilisatie van de bevolking. Een aktie zonder voorgaande... Het klandestiene mijnwerkerssyndikaat riep op tot een 48-urenstaking, de meeste universiteiten werden gesloten en de studenten kwamen op straat, de tekstielarbeiders van La Paz en de arbeiders van de schoonfabriek Manaco (één van de belangrijkste fabrieken in het land) gingen eveneens in staking als protest tegen de repressie van de regering. Tenslotte nemen de verschillende oppositiepartijen ook stelling tegen het optreden van de regering. Zelfs binnen het leger scheen niet iedereen akkoord met de houding van Banzer. Zowel de sekretaris-generaal van de president, als de sekretaris-generaal van de presidentiële informatie dienden ontslag in. De crisis brak dus ook aan de top uit. Voor deze voldongen feiten geplaatst, kondigde Banzer in een nationale televisietoespraak de algemene amnestie af. Hij deed meteen een oproep tot alle politieke partijen „een akkoord te sluiten over de nationale pacifikatie, die aan éénieder van haar leden de rechten en verplichtingen verzekert, in overeenstemming met het gemeenschappelijk belang“. Bij gebrek aan duidelijkheid in zijn verklaring en bij gebrek aan garanties, zetten de hongerstakers hun akties verder, tot een duidelijk akkoord tussen de hongerstakers en regering tot stand kwam.

Voor dit vastberaden protest, zag Banzer zich uiteindelijk verplicht op donderdag 19 januari toch een akkoord af te sluiten met de vertegenwoordigers van de hongerstakers. Een akkoord van vier punten kwam tot stand:

1. Algemene amnestie voor alle politieke gevangenen, bannelingen en mensen die onder huisarrest leven.
2. Alle afgedankte mijnwerkers krijgen hun job terug, met behoud van de anciënniteit (onder het waakzaam oog van een drie-partijenkommissie: regering, patronaat en officiële vakbond).
3. Hetzelfde gebeurt voor de arbeiders.
4. De regering geeft garanties aan alle hongerstakers en aan diegenen die ze ondersteund hebben, en engageert zich de gevangen genomen hongerstakers onmiddellijk vrij te laten.

Op weg naar de definitieve val van Banzer ?

Het tot stand komen van het akkoord betekent een belangrijke overwinning van het volk. Een overwinning die nu ook moet verzekerd worden. Er is bijvoorbeeld nog een belangrijke eis die niet ingewilligd is : de terugtrekking van de militairen uit de mijnen. Bovendien is het enig punt van controle op het akkoord, een orgaan dat uitsluitend uit de handlangers van de regering bestaat. De geschiedenis van Bolivia en Latijns-Amerika is ook rijk aan voorbeelden van akkoorden die door „vertegenwoordigers“ van het volk en de regering werden afgesloten, en achteraf niet gerespecteerd, soms zelfs niet uitgevoerd worden. Vergeten we tenslotte ook niet dat Banzer, een dag vóór het afsluiten van het akkoord, nog verklaarde „dat hij de vijanden van Bolivia niet ongestraft zou laten“. In België wordt daarom de solidariteitsactie met het Boliviaanse volk verder gezet door het verspreiden en voorstellen van een motie, waarin aan de Boliviaanse regering de onmiddellijke uitvoering van alle punten van het akkoord wordt geëist, alsmede de terugtrekking van de militairen uit de mijnen en de volstreekte eerbiediging van de democratische rechten van het volk. Het is de bedoeling dat deze motie door zo veel mogelijke groepen en organisaties zou overgenomen worden (1).

Intussen schijnt de smalle machtsbasis waarop Banzer nog rust, stilaan op te lossen. De enige steun die hij nog geniet, is die van de officiële boerenfederaties, via een stroomaan omgekocht ten gunste van de regering. Maar zelfs op dat niveau hebben zich splitsingen voorgedaan : 2 à 3 regionale centra hebben reeds de hongerstaking gesteund !

De voorhoede onder het Boliviaanse volk schijnt intussen begrepen te hebben dat de echte strijd nog moet gestreden worden : men ijvert nu door de controle over de vakbonden terug aan de arbeiders te geven en op die manier een daadwerkelijke alternatieve macht tegenover de burgerij te vormen. Deze laatste schijnt zich ook volop aan het reorganiseren te zijn : de belangrijkste rivalen die elk een blok binnen de traditionalistisch geworden nationalistische MNR (Nationaal Revolutionaire Beweging) vertegenwoordigen, Paz Estenssoro en Herman Siles Suazo, zouden aan een reconciliatie toe zijn...

Na de ondertekening van het akkoord, moest Banzer nog een meer betekenisvolle nederlaag ondergaan. Twee dagen nadien, kondigde de minister van arbeid aan dat het verbod van het uitoefenen van syndikale activiteiten, zou opgeheven worden, een toegeving waaraan eigenlijk niet meer te ontkomen was. De clandestiene oppositieleiders zijn immers een massale campagne begonnen om de door de regering aangestelde „arbeiderscoördinatoren“ te verwerpen. Een aantal arbeiders-sektoren (o.m. die van de spoorwagenaarbeiders, het energie- en PTT-personeel) kondigden aan dat zij verkiezingen zouden organiseren om hun eigen vertegenwoordigers aan te duiden. De buiten de wet gestelde Boliviaanse Arbeiderscentrale, COB, gaf haar leden de raad te weigeren de militaire controleurs te erkennen. Negen verkozen leiders van de mijnwerkersfederatie zijn uit de clandestiniteit opgedoken en hebben opnieuw hun hoofdkwartier van de arbeiderscentrale ingenomen.

Zal het Boliviaanse volk als eerste van Latijns-Amerika, het juk van de militaire diktatuur van zich kunnen afwerpen ?

B.M.

Bronnen :

- Uno mas Uno, Mexikaans dagblad - The Guardian.
- Latin America Political Report, 20 en 27 jan. 1978.
- Maandblad - Bolivia, jan. 1978, Informatiecentrum Bolivia, Wilrijk.

LATIJS-AMERIKA EN DE LEER VAN DE NATIONALE VEILIGHEID

Tijdens een Latijns-Amerikaanse ontmoeting van nationale verantwoordelijken van S.E.P. (Servicio de Educacion Popular - wat we nog het best vertalen met Dienst van Arbeidersvorming), kwam eens te meer de „Leer van de Nationale Veiligheid“ ter sprake.

Bedoeling was te zien in hoeverre deze Leer gekend was bij militanten van de arbeidersbewegingen, maar vooral om na te gaan, op basis van waarneembare gegevens, hoe deze Leer binnen het huidige gebeuren in Latijns-Amerika wordt toegepast. Na voorafgaandelijke besprekingen in kleine groepen van acht deelnemers werden de resultaten in een algemene bespreking samen gebracht. Met verwijzing naar een vorig artikel in „Vrede“ (zie - nr. 171 - maart 1978) geloven wij dat het de moeite waard is om de weerslag van deze besprekingen weer te geven. Het kan meehelpen om een beter inzicht te krijgen, hoe arbeidersmilitanten over deze Leer denken, te ervaren op welke manier zij daarvan de gevolgen ondergaan in hun dagelijks bestaan en te zien welke acties zij kunnen ondernemen.

Wat denkt men over de „Leer van de Nationale Veiligheid“ ?

De oorsprong blijkt duidelijk. De geestelijke vaders wonen in de V.S. Typisch is daarbij dat men duidelijk kan onderkennen dat er in feite geen bepaalde politieke ideologie achter steekt. Daarmede beantwoordt men aan de realiteit van de twee grote politieke partijen van de V.S. waarbij, in tegenstelling met het Europese partijensysteem, geen politieke ideologie aan de basis ligt.

De Leer wordt aanzien als een programma waarbij de normen van de nationale veiligheid, essentieel militair zijn.

Het geheel berust op de kracht van het leger dat eveneens een sterke economische potentie is die stevig en tuchtvol in handen zit van beroepskrachten. De controle hierop is praktisch onbestaande, wat zijn uiting vindt in de begrotingspolitiek die in de veelheid van zijn uitzichten niet gekend is en als gevolg daarvan niet besproken wordt.

Dit schept, meestal achter de schermen, een nieuwe groep van „informele“ leiders die in nauwe verbinding staan met de wapenindustrieën. Daarmede belanden wij eens te meer in het hart van het militair-industrieel-complex, dat niet zomaar een naam maar een autonome en uiterst dynamische werkelijkheid is, die weet „hoe zijn

(1) Wie in de motie-actie geïnteresseerd is, wendt zich tot het Bolivia-Komitee/p/a SAGO, P. Verbiststr. 29, 2610 Wilrijk, Tel. 031/49.37.86.

zaken te regelen". Dit „zaken regelen" gebeurt op een elastische en soepele wijze en wordt geleid door een groep van mensen die, binnen de V.S., in grote mate dezelfde is gebleven die tijdens de Tweede Wereldoorlog een hoofdrol heeft gespeeld.

Het gaat dus om mensen die het „klappen van de oorlogszweep" kennen en die daarvan een mentaliteit en doenwijze hebben overgehouden die hun handen en wandel verklaart.

Uit deze situatie volgt, binnen de V.S. en dit met gevolgen voor de hele wereld, een dubbele politiek: één voor de algemeenheid waar men kwijt kan wat niet schaadt en een andere, die van de kleine groep van ingewijden, binnen het Staatsdepartement.

Door het verheffen van de Nationale Veiligheid als het hoogste goed, komt het Congres in alles wat de „verdedigingspolitiek" aangaat weinig of niet tussen. Dit laat dan de troeven in de hand van de kleine groep ingewijden. Situatie waarvan de multinationale ondernemingen op een heel soepele wijze weten van te profiteren. Gezien de V.S. nu éénmaal een imperium is dat zijn macht aan een enorme militaire kracht dankt is de aanwezigheid van de militaire factor een kwestie van leven of dood.

Als wereldmacht moet men deze situatie internationaliseren en daarvoor beschikt men over een aantal instellingen, organisaties en relaties die als opdracht hebben de aangenomen oriëntering op het internationale vlak, te vestigen en/of te verstevigen. Eén daarvan is de „Trilaterale Commissie". Een mengeling van belangrijke persoonlijkheden uit de financiële, economische, politieke, militaire, ja ook syndicale milieus.

Een zogezegd onschuldig orgaan met play-boy gezicht waarvan de animatoren op basis van de „overleg-economie" hun voorrechten wensen veilig te stellen, of waar mogelijk, te vergroten.

Het is duidelijk dat die instellingen vooral de oppositie uit de derde, vierde of vijfde wereld op hun weg ontmoeten. Dit gevaar moet bestreden worden en daarom is de internationalisatie van de Leer van de Nationale Veiligheid een belangrijke en doorlopende realiteit. Daarom ook moet men het waakzame oog richten op die landen die in staat zouden kunnen zijn om aan deze toestand wat te veranderen.

Indien dit gebeurt moet er grof worden gespeeld en dat is dan het moment dat de C.I.A. op de proppen komt. Of men daarbij burgers of militairen moet uitspelen is een bijkomende kwestie en hangt af van de omstandigheden. Zo zal men in Peru de hardere militairen van de zeemacht inzetten tegen de meer „socialiserende" van de lucht- en landmacht. Daartegenover heeft men echter destijds in Chili Frey voorrang gegeven omdat hij toen meer waarborgen bood dan een generaal. Dit heeft Frey aan zijn titel geholpen van beste „pro-consul" buiten de V.S.

Er is dus geen definitieve werkwijze en ook de directe binding, onrechtstreeks is die natuurlijk present, met wat men het kapitalisme noemt, schommelt mee met de gebeurtenissen.

In Brazilië zit momenteel 1/3 van het inlands bezit in handen van de leidende militairen of hun familie en deze zouden dus kunnen overgaan tot het „verruimen van de socialisatie binnen het land". Het „zouden kunnen" betekent daarom nog niet dat het ook gebeurt, maar de

mogelijkheid is er wel.

Vergelijk ook de harde aanpak in Chili en de zachtere, veilig verscholen achter de politieke dictatuur, in Mexico - al hoort men in datzelfde Mexico wel zuchten: „zo ver van God en zo dicht bij de V.S.!" -

Tegen het mogelijk gevaar dat de nieuwe bourgeoisie in L.A. zou kunnen evolueren om meer nationale prioriteiten te gaan huldigen, wordt dan onmiddellijk geweten op de onoverkomelijke moeilijkheden die zouden ontstaan, vooral de kapitaalvlucht en het minder investeren. Door de controle, langs de mass-media, op de publieke opinie, staat een groot deel aan de kant van de sterke, en zo ziet het er voor de hogervermelde avontuurlijke of stoute jongens die iets nieuws zouden willen ondernemen niet zo rooskleurig uit.

Ook het kapittel van de mensenrechten wordt oordeelkundig betokkeld. Eens dat de geo-strategische en de militaire zones die daar verband mee houden risico dragend zijn, hoort men weinig over die rechten. Zie maar naar Indonesië, Iran, de Filipijnen. Zelfs al wordt daar doorlopend met de mensenrechten gesold. Daartegenover mag het nu wel wat meer in het „kalme" Latijns-Amerika. Mensenrechten behoren momenteel tot het „open domein". Tot zolang men, als gevolg van gewijzigde toestanden, niet opnieuw de „Gran Garotte" (dikke stok) van V.S.-president T. Roosevelt (1898) moet bovenhalen, om de orde in Latijns-Amerika te verzekeren.

Huidige toepassing van de Leer van de Nationale Veiligheid.

De vorming van de sterke staat-natie blijft het hoofd-motief en de economie moet daarvoor dienstmaagd spelen.

Een sterke staat, naar het voorbeeld van de V.S., moet een doorlopende strijd voeren tegen het communisme en deze opvatting moet ook door andere staten aanvaard worden. Om dit te ondersteunen onderhoudt de V.S. een enorme militaire macht en is voor de vrienden de grote wapeningenieur.

De politiek die thans, op korte termijn, in L.A. wordt gevoerd is gekenmerkt door het feit dat L.A. momenteel netjes verwijderd is van de conflictzones en daardoor veilig binnen controle kan worden gehouden.

De Sovjetunie speelt - op Cuba na - praktisch geen rol en heeft ten andere zijn handen vol met allerhande bevrijdingsbewegingen in landen van andere continenten. In L.A. echter hebben de militairen in de meeste landen de macht stevig in handen en er zijn geen verdere tekenen dat andere krachten dit in de eerste tijden zouden kunnen veranderen. Men kan dus afwachten om te zien of een verder ingrijpen noodzakelijk is.

Daarmede is de globale militaire opvatting uit het verleden, waarbij het leger een loutere verdedigingstaak had, tegenwoordig vervangen door een nieuwe conceptie om elke vorm van „agressie" tegen de bestaande orde, in de kiem te smoren.

Om dit echter te kunnen doen moet men een uitgebreid werkveld bestrijken en bedrijvig zijn op alle gebieden die het leven van de mensen en de maatschappij raken: socio-politiek, socio-economisch, socio-cultureel, socio-religieus. Hierbij moet men zorg dragen dat de nagestreefde belangen in overeenstemming zijn met deze van de V.S.

Men weet natuurlijk dat er ook een kleine minderheid bestaat van militairen die durven denken dat het wel eens anders kan. Zelfs al werden deze door de V.S. opgeleid, toch zijn ze op een andere wijze beginnen handelen. Peru is gedurende een aantal jaren hiervan het schoolvoorbeeld geweest al ging het dan nog over een twijfelachtige autonomie t.o.v. de V.S. Men heeft trouwens kunnen zien dat een tijdje na de Rockefellerreis van 1969 er zich een aantal veranderingen zijn gaan voordoen, waarbij een aantal van deze militairen de repressie hebben gevoeld en naderhand vervangen zijn geworden, door elementen die in het orkest van de nationale veiligheid beter hebben meegespeeld.

Een ander element in de ontwikkeling dat zijn invloeden nog kan laten gelden, is de economische crisis, die sedert de zeventiger jaren, ook in L.A. de zaken nog wat ingewikkelder heeft gemaakt. Dit ondanks de „Chicago Boys”, de economische raadgevers uit de V.S. die de orthodoxie van de vrije markt prediken. Dit gaat gepaard met een toegenomen bewustzijnsgraad binnen een deel van de arbeidersgroep, die hoegenaamd niet akkoord is met de vele vormen van economische uitbuiting en politieke dominantie die een klimaat van onzekerheid scheppen. Het scherpst wordt dit aanvoeld door die arbeiders die in een multinationale onderneming werken en die uiteraard meer openheid bezitten voor de internationalisatie van het probleem. Aan de inhoud van hun loonzakje ondervinden zij dat zij een deel moeten opdraaien voor looneisen en andere sociale verworvenheden van de arbeiders in de industrielanden.

Hier kraakt de zo geroemde internationale arbeiderssolidariteit in al haar voegen.

Het hoeft ons niet te verwonderen dat over de multinationale ondernemingen er twee sterk uiteenlopende meningen bestaan. Een groep die oordeelt dat die multinationals een goede zaak zijn. Laat ze maar investeren én bouwen én uitrusten. Eens komt de dag van de grote onafhankelijkheid en „dan is het allemaal het onze”. De andere groep is juist van het tegendeel overtuigd en gelooft niet in de multinationale kip met de gouden eieren. Want die kip en die eieren houden de machtshebbers het liefst voor zich en dit zal dan weer gepaard gaan met een nog sterkere - gebeurlijk hardere - toepassing van de Nationale Veiligheid. En wordt het toch te bar dan kunnen de internationale concerns, dank zij de mechanismen van de investeringen, terugvloeden nu of droogleggen later, nog alle kanten uit.

Kansen tot wijzigingen ?

Het vraagteken is er, helaas, bij nodig, iemand die nuchter de zaken inziet maakt zich momenteel niet veel illusies. De bestaande regimes hebben zichzelf gewettigd als een absolute noodzakelijkheid tegen elke vorm van subversie en zijn er zelfs in gestaagd om in heel wat middelen, een zekere sympathie te verwerven voor de Nationale Veiligheid.

Zelfs in Chili, waar de Kerk als enige openbare oppositie nog wat speelruimte krijgt en deze dan ook handig gebruikt. Zo zal men in de Verklaring van de bisschoppen van mei 1977, die in vrij scherpe termen het fruiken van mensenrechten veroordeelt en opkomt voor de bestrijding van de armoede, toch ook nog kunnen lezen dat „zonder afbreuk te willen doen aan de Nationale Veiligheid, men meent te moeten zeggen dat...”.

Verder is er een goed geplande infiltratie vanuit regeeringsmiddelen die met alle middelen de activiteiten aan de basis poogt te verlammen. Militanten die verdwijnen, hun werk verliezen, onderlinge verdachtmaking en wantrouwen zaaien, steekpenningen voor verraders en wat al nog. De bedoelingen zijn duidelijk : met alle middelen proberen dat er nergens georganiseerde groepen de kop zouden opsteken.

Het radicaal uitgebouwde militaire apparaat zorgt er verder wel voor dat de verticale structuur - van boven naar onder - goed uitgebouwd is en besteedt een uitzonderlijke zorg opdat er zeker geen horizontale - menging met de burgers - zou plaatsvinden.

Dit alles belet echter niet dat er ook in militaire kringen heel wat tandengeknars - en af en toe tandengetoon - bestaat tegen de Goliath-politiek van de Verenigde Staten. En hoe het dubbeltje zou rollen eens dat de grootmachten in zware conflicten zouden geraken, is niet te voorzien.

Vooralsnog echter overheerst de gegevenheid die uit het laatste CIA-rapport blijkt, dat men het normaal in de eerste tien jaren niet ziet zitten, dat er aan de huidige overheersingstoestand binnen de meeste landen van Latijns-Amerika een grondige wijziging zou kunnen komen. Het feit dat men van oordeel is dat het Marxisme in L.A. als een zwak broertje mag aanzien worden verhoogt deze overtuiging. Indien zich hier wijzigingen zouden voordoen is het klaar dat men in de V.S. geen ogenblik zal talmen om terug in het offensief te gaan.

En gezien het ruime deel van de openbare opinie in de V.S. praktisch geen interesse opbrengt voor de toestanden in L.A., hebben de „geo-politiekers” uit dat land voorlopig de handen vrij.

Kernen van hoop.

Ook in Europa - cfr. de Verklaring van de Bisschoppen over Europa - spreekt men van kernen van hoop.

Die kernen bestaan ook in L.A. Waar zoeken en vinden ze dan wel het voedsel voor die hoop ? Even samenvatten wat op de lange en moeilijke weg dient nagestreefd te worden.

- Op het internationale vlak staan de mensenrechten in vedette. Dat is een goede zaak want dat kan meehelpen dat de momenten van „eerlijke rechtvaardigheid” deze rechten ook naar volkerenrechten doen uitdeinen. Een kentering in deze zin binnen de V.S. zou hierbij van uitzonderlijk belang zijn voor L.A.
- Ondanks de grote verscheidenheid van de ontwikkelingslanden, groeit hun onderling samenhang. In de mate dat dit samenhang nog hechter wordt rijst de vraag in hoeverre de sterkeren de zwakkeren zullen kunnen blijven onderdrukken zonder dat dit op een ernstig conflict uitdraait. Het werkelijke gevaar van dit conflict moet tot nadenken en handelen stemmen en geblokkeerde problemen losweken, zoals het grondstoffenfonds, de schuldenlast en het streven naar een rechtvaardige wereldorde.
- De reorganisatie van het internationale syndicalisme is een dwingende noodzaak geworden. Zelfs al zal men daarbij niet op de steun van de syndicaten uit de V.S. moeten rekenen.

Meer specifiek voor L.A. zal men moeten werken aan :

- De democratiseringsprocessen binnen de kleine Sta-

ten, die omdat ze geo-politiek minder belangrijk zijn, meer kansen zouden kunnen krijgen om aan de militaire hand van de Nationale Veiligheid te ontsnappen.

- De ontwikkeling meer dan ooit, van syndicale maar ook van socio-culturele en socio-politieke arbeidersorganisaties en acties. De kernwerking moet nog duidelijker massagericht zijn en soepel inspelen op de behoeften en mogelijkheden. Aangepaste structuren dienen verder ontwikkeld te worden.
- Gezien de plaats van de institutionele Kerk in een aantal landen moet men hopen dat de nog vrij kleine groep van de bevrijdende Kerk in aantal en kracht zou toenemen.
„Profetische actie” mag niet gemotiveerd worden als een laatste middel omdat andere acties uitgesloten zijn. Integendeel, zinvolle „profetische actie” moet werkzaam zijn in alle gebeurtenissen en situaties van het leven van de mensen en de maatschappij.

Natuurlijk veronderstelt dit een eigen strategie en tactiek. De gevoerde acties moeten zodanig worden opgevat dat ze officieel binnen het toelaatbare blijven om zware incidenten te vermijden. Dit koorddansen is geen gemakkelijke opgave maar is momenteel de enige mogelijkheid om met de acties verder te gaan en deze, naar binnen, zodanig uit te werken dat men uiteindelijk poogt te bereiken wat men als doelstellingen voorop gesteld heeft.

Slotbeschouwing.

Wanneer we de evolutie en de toepassing van de Leer van de Nationale Veiligheid in L.A. beschouwen is het duidelijk dat ook bij ons, een bedenken en omdenken van onze opvattingen en acties noodzakelijk is. De internationale arbeiderssolidariteit verplicht ons meer dan ooit om, uitgaande van de ontleding en opties zoals arbeiders in L.A. die zelf aan het uittekenen zijn, onze informatie en op basis daarvan onze prioriteiten en steun op een meer gecoördineerde wijze te gaan uitwerken.

Robert De Gendt.

„De wapenhandelaars, in hun elan, beïnvloeden de binnenlandse politiek van de Staten. Zij slaan er in, desnoods met grote kosten, de „experten” van dit of dat klein land te overtuigen wapens te kopen die zij absoluut niet nodig hebben, zelfs ten koste van hun wankelende begrotingen.

Zij merken eveneens dat hun concurrenten niet steeds andere wapenverkopers zijn maar de burgerlijke programma's van de regeringen bestemd voor de ontwikkeling van het land. Vandaar de neiging om alles te doen om deze programma's te doen mislukken...”

J. Planchais in „Le Monde”
over de Wapenhandelaars.

MOORDPARTIJEN IN ZAIRE

In de loop van de voorbije weken hebben de „keritroepen” van Mobuto nogmaals met geweld toegeslagen. Luidens gegevens verstrekt door het Zaïre-Komitee, die sindsdien bevestigd werden, werden ongeveer een 2.000-tal personen vermoord in de sektor Kanga en te Idiofa. In Kinshasa werden tevens 91 mensen voor de rechtbank gesleept. Na een proces, dat hoofdzakelijk op niet bewezen beschuldigingen was gebouwd, werden negentien personen ter dood veroordeeld (vijf bij verstek) e.a. tot zware gevangenisstraffen verwezen. Tijdens een radiotoespraak verklaarde Mobuto dat dertien personen, waaronder negen legerofficieren, werden terechtgesteld. Te Brussel verklaarde Minister Simonet dat de vonnissen geen reden boden om de relaties met Zaïre te herzien.

PANAMAVERDRAG

Het Panamaverdrag dat door de Carter Administratie met de Panamese regering werd afgesloten is, onder voorbehoud van interventie-recht, door de Senaat goedgekeurd. Het verdrag voorziet de overdracht van het Panamakanaal voor het jaar 2000. Voor de stemming werd echter een amendement aanvaard dat stipuleert dat de Verenigde Staten onbeperkt recht hebben wanneer, tengevolge van arbeidersonrust, politieke rellen of een vijandige regering, met sluiting zou worden bedreigd. De senator Howard Metzenbaum verklaarde dat het amendement een verkrachting is van de eerbied die de V.S. de regering het volk van Panama verschuldigd zijn.

„Daar waar het wereldinkomen in de laatste vijftig jaar vervijfvoudigde zag men de bewapeningsuitgaven in diezelfde periode vertienvoudigen.

Met andere woorden, niet alleen in absolute cijfers (dollars) maar ook relatief (namelijk in vergelijking tot het inkomen) geeft de wereld steeds meer aan bewapening uit. Als dat zo doorgaat zal rond het jaar 2000 evenveel aan bewapening worden uitgegeven als nu door de gehele wereld wordt geproduceerd...”

Prof. Hylka Tromp.

MENSENRECHTEN

DE INDIANEN : HET VERGETEN EN VERVOLGDE VOLK I

Af en toe sijpelt er in de westerse pers iets door. Meestal korte berichten, en meestal opgesteld in een stijl die het probleem iets „belachelijks“ geeft. Titels zoals „Indianen weer op het oorlogspad“ e.d. liegen er niet om. Waarom? We weten het niet?

Je krijgt enkel steeds sterker de indruk dat er rond het Indiaanse vraagstuk zowel in Noord, Midden- als Zuid-Amerika iets als een taboe hangt. Een onheilsatmosfeer. Wanneer je je er openlijk voor interesseert en ook engageert, word je scheef bekeken en tracht men je onmiddellijk een „links“ etiket op te plakken. Waarom? Je vraagt het je verwonderd af.

Geen enkel ras of volk (zelfs het Joodse niet) werd door de eeuwen heen zo vervolgd, vernederd, uitgeroeid (men mag hier zelfs rustig spreken van genocide) als het Indiaanse.

Maar in een tijdperk waarin de mensen enkel nog geschokt worden door de beelden van een verscheurende, bloederige ellende, heeft de Indiaan altijd het nadeel gehad dat hij in een soort van apathische berusting heeft weten te krepelen. Want toen de laatste buffels vielen onder de zinloze kogels van stadsjonkers die op die manier hun „wild-west kick“ opdeden, en de laatste krijgers van honger en uitputting enkel nog hun geknakte trots hadden als laatste verweer, was voor de Indische natie in Noord-Amerika het tijdperk van de verpaupering en de vernederde schande aangebroken. In steeds kleiner wordende, steeds dorrer en troostelozer wordende reservaten teruggedrongen, reste hen enkel nog het „overleven“! Zij werden tot „curiosum“.

Links en rechts slaagden kleinere stamgroepen erin, zich een zekere welstand te verwerven door zich te lenen als „toeristische attractie“, de produkten van hun kunstambachten werden felgegeerde „souvenirs“. De anderen... gingen en gaan ten onder aan de armoede en de ...drank! Drank werd de publieke vijand nummer één voor de totaal ontredderde Indiaan, die in zijn wanhoop en vernedering, in een soort drang tot zelfvernietiging naar het vuurwater greep als laatste ontspanningsmiddel.

In de roes van de alcohol kon hij zich tenminste voor enkele ogenblikken weer sterk voelen, weer een krijger voelen, weer een volwaardig mens.

De korrupte agenten van het B.I.A. (Bureau of Indian Affairs) zorgden en zorgen er steeds voor dat de „bad booze“ in voldoende mate aanwezig is. De voeding, de kleding en de medicijnen, dat is een ander paar mouwen - deze komen ofwel in onvoldoende mate of helemaal niet. De goede ouwe westerns hebben ook in niet geringe mate bijgedragen om de mensen hier in het westen (plus blank Amerika) een totaal vertekend en onjuist beeld te geven van de Indianen. Zijzelf zeggen hierover met wat galgenhumor: „You know, John Wayne, he didn't kill us all“ - (weet je, John Wayne, heeft ons niet allemaal

doodgekegen).

En in een land waar het McCarthy-trauma nog altijd de wereld niet uit is, was het heel makkelijk om na Wounded Knee en de bezetting van Alcatraz alle militante Indianen van het A.I.M. (American Indian Movement) het etiket op te plakken van een „rooie Bende“ te zijn, waar-schijnlijk associeerde men „Red Power“ met „red communist“. Het is bijna onbegrijpelijk dat de zogenaamde geëngageerde en progressieve westerse pers zich niet op het Indianen probleem werpt als op een frontpagina-kluis. Er bestaat nochtans open en eerlijke informatie genoeg. Er verschijnen zeer degelijke tijdschriften en publicaties als b.v. „America Indigena“ een tweetalig tijdschrift in het Engels en Spaans en „Akwasasne Notes“ één van de grootste en over de ganse wereld verspreid Indiaans tijdschrift. Zij publiceren rapporten over schending van de mensenrechten in de racistische gevangenissen, met naam en toenaam. Rapporten over sterilisatieprogramma's van de regering ten aanzien van de „niet-blanke“ bevolking (vooral Indianen, zwarten en Chicanos).

De zelfmoorden van jonge indianen tussen de 15 en 20 jaar vormen het hoogste percentage van allemaal in de gevangenissen.

Zij zijn ook de enigen die hun godsdienstoefeningen niet mogen houden in de gevangenis, iets wat zelfs de Black Moslims toegelaten is.

Hun processen zijn, net als de dissidenten-processen achter het IJzeren Gordijn, slechts schijn-processen.

De toestand is op dit ogenblik in Noord-Amerika zo erg dat zelfs de Nationale Raad der Kerken in New York in een open brief zeer hard en scherp gereageerd heeft op het ganse probleem van intimidatie en vervolging tegen de leden van de A.I.M. en tegen diverse „moorden“ uitgevoerd door geïnfiltrerde F.B.I.-agenten.

Door onze persoonlijke korrespondentie met diverse Indiaanse en Zwarte gevangenen en ons nauw contact met zuster Evelyn Ancilla, een Anglikaanse non, van het Convent of the Transfiguration in Cincinnati, die zich enorm inzet voor deze, wat zijzelf noemt politieke gevangenen weten we uit zeer degelijke bron wat er gebeurt. En dat maakt het ons zeer moeilijk aan Jimmy Carter te geloven wanneer hij op zijn good-will reizen al die andere landen de les wil spellen over het naleven van de Rechten van de Mens. Hij en de Sjah van Iran die over mensenrechten praten, het lijkt een lugubere grap!!!

De Indianen in Latijns-Amerika vergaat het zo mogelijk nog slechter. Zij worden gewoon als „mens“ over het hoofd gezien, zij zijn slaven, lijfeigenen, jachttrofeeën, dit varieert een beetje van land tot land, maar ze vormen zonder uitzondering voor welk land dan ook, een uitge-buite, gediskrimineerde, dood-arme bevolkingsgroep. Maar ook hier roert entwat, de mijnwerkers, de campesinos, de studenten ze trachten hun belangen te bundelen, en gesteund, in bepaalde landen door de Kerk, trachten ze een front te vormen tegen de rechtse of fascistische regimes.

De blanke, en dan vooral deze van Angelsaksische afkomst, zegt: wij hebben Amerika gemaakt tot wat het is, wij hebben Zuid-Afrika gemaakt tot wat het is, maar ten koste van wat? Hoe dikwijls hebben wij onze beschaving niet gebouwd op de puinhopen van andere civilisaties? Was het dit echt waard? Moeten we daar echt trots op zijn? Al die eeuwen hebben we onszelf terugge-

getrokken achter een bolwerk van arrogante zelfoverschatting en wanneer nu de „gekleurde rekening“ gepresenteerd wordt krijgt men schrik en zijn de anderen plots de moordenaars!

Bijna dagelijks ontvangen we brieven, schrijnende, opstandige, aanklagende. Brieven waar je kapot van bent omdat je denkt, verdomme hoe is het mogelijk in deze tijd van comfort, van welvaart, van „universaliteit“ dat het bestaat dat mensen zo maar opgepakt en in de gevangenis kunnen gegooid worden omdat ze toevallig de verkeerde huidskleur of de verkeerde politieke overtuiging hebben. Dat in deze tijd mensen je innig dankbaar zijn omdat je ze van je eigen budget, 10 of 20 dollar opstuurt en wat pakketten met kinderkleding. Maar hoe luttel dit ook soms voor jezelf lijkt, voor deze mensen betekent het een geweldige morele steun, dat er ergens in Europa een soort blanke bestaat, die zich hun lot wel aantrekt, die hen *niet* vergeet. En wanneer er vanuit Europa brieven geschreven worden naar advocaten, goeverneurs, staatshoofden, dan heeft dit indirect toch ergens invloed, want „gezichtverlies“ is één van de ergste dingen die deze machtsweilustelingen kan overkomen. Het is jammer dat we in het korte plaatsbestek van dit artikel niet enkele van deze brieven kunnen opnemen, we willen in een apart kadertje wel in het kort enkele „gevallen“ situeren.

Deze gevallen plus enkele citaten van Indiaanse leiders zelf zullen tot slot van deze reportage de essentie van het probleem én van mijn titel extra bevestigen en valideren. **Sitting Bull** : „God heeft van mij een Indiaan gemaakt, maar géén reservaatindiaan!“

Brief door de Raad der Iroquezen :

Wij hebben jullie niet gevraagd om je religie op te geven voor de onze-

Wij hebben jullie niet gevraagd om je taal op te geven voor de onze-

Wij hebben jullie niet gevraagd om je levenswijze op te geven voor de onze-

Wij hebben jullie niet gevraagd om je regering op te geven voor de onze-

Wij hebben jullie niet gevraagd om je grondgebied op te geven voor het onze-

Waarom behandel je ons dan niet met hetzelfde respect?

Frieda GROFFY.

OMDAT ZIJ INDIAAN EN MILITANT ZIJN !

Buffalo Boy Canoe - Sioux-onderwijzer.

Wordt in de gevangenis gestopt wegens zijn A.I.M.-activiteiten. Kan daarna in geen enkele school nog terecht. Kan geen steun genieten. Is enkele weken geleden uit zijn huis gezet met zijn familie omdat hij (uiteraard) de huur niet meer kon betalen. Leeft nu al de hele tijd (met familie) in ongebruikte dierenstal!

John Gibbs - half Kiowa-militant.

Werd opgepakt, zogezegd wegens homo-exhibitionisme, omdat hij vanuit de gevangenis het „systeem“ begon aan te klagen, succes had in die mate dat er een onderzoek

kwam en de directeur ontslagen werd. Dit wordt hem nu al vier jaar betaald gezet met : onwettelijke konstante eenzame opsluiting (o.a. in de psychiatrische afdeling) voortdurend transport van de ene gevangenis naar de andere - verbod om nog met het buitenland te korresponderen - regelmatig „bijgewerkt“ worden, géén medische verzorging, geen andere kleding dan één slipje, één broek, één paar kousen.

Cliff little Fox Bowling - half Cherokee.

Levenslang wegens moord op een blanke, ondanks de getuigenissen ten gunste dat hij geprovokeerd werd en handelde in wettige zelfverdediging.

Rebecca Ann Machetti - half Cherokee-half Italiaans.

Beschuldigd van twee moorden, waarvan duidelijk bewezen werd dat ze ze *niet* kon gepleegd hebben vermits ze zich 700 mijl van de misdaadplaats bevond. **Doodstraf**, haar wordt naast haar Indiaanse afkomst nog verweten dat ze katholiek is (Italiaans) vermits die volgens de Openbare Aanklager allemaal behoren tot de maffia! Haar advocaten konden haar op 14 januari jl. op het nippertje van de executie redden door het inroepen van de Habeas Corpus-wet.

Dit is een kleine greep uit feiten die we persoonlijk van nabij volgen. Zo zijn er echter honderden, wellicht duizenden aanhangig!

Laatste bericht :

Enkele tientallen Indianen (en ook blanken) zijn onder leiding van Dennis Banks vanuit Los Angeles een mars op Washington begonnen als protest tegen het voorstel dat verschillende Senatoren aan de Senaat en de President willen voorleggen om **ALLE VROEGER GESLOTEN VERDRAGEN MET DE INDIANEN NIETIG TE VERKLAREN** - en om belastingen te heffen in de reservaten.

F.G.

(Vervolg van blz. 8).

proeven te nemen, belang stelt in de plannen van Otrag. (Vraag Burgeon, Vrag. en antw. Kamer 1977-1978, afl. 14, p. 927-928).

Zairese vluchtelingen in Angola.

Ruim 220.000 Zairese vluchtelingen leven in Angola in zeer benarde omstandigheden met de hulp van de Angolese regering en het Zweedse Rode Kruis. Het probleem van deze vluchtelingen behoort tot de bevoegdheid van het Hoog Commissariaat voor de vluchtelingen.

(Vraag Glinne, *ibid.*, afl. 14, p. 928-929).

Handel met Zuid-Afrika.

De Belgisch-Luxemburgse economische unie voert voornamelijk chemische producten, machines, elektrisch materieel en vervoermaterieel uit naar Zuid-Afrika en voert minerale producten, edelstenen en metalen in.

(Vraag Dielens, *ibid.*, afl. 14, p. 956-957).

G.M.

FASCISME RACISME

OPKOMST VAN OUD-SS-GROEPEN IN DE BONDSREPUBLIC

Op 22 april gaat in Keulen een betoging door tegen de opkomst van oud-SS-groepen in de Bondsrepubliek, ingericht door de internationale federatie van weerstanders (F.I.R.). In verband hiermee vonden we het nuttig enkele vragen te stellen aan de heer De Ghouy, oud-politiek gevangene.

Kunt U om te beginnen een klein overzichtje geven van deze groepen ?

Ze zijn gegroepeerd in de HIAG (cfr. België : Sint-Maartensfonds) en bestaan uit o.a. SS-korps Steiner, Noordmark, Viking Appel, Voor eenheid en recht, SS-Maria-Theresia, Hunsrück, SS-Nord, SS-Totekopf, SS-Adolf Hitler, enz... We hebben een lijst van al de samenkomsten van deze groepen tussen 19/2 en 25/9/1977, waaronder zelfs groepsreisjes naar de Vogezen. Ook Vlaamse, Waalse, Franse en Nederlandse groepen zijn bij deze bijeenkomsten betrokken. Soms komen zij ook in het buitenland bijeen, zoals op 5 maart te Antwerpen.

Wat doen zij op zulke bijeenkomsten ? Zijn het gewoon gezellige onderonsjes ?

Dat beweren zij natuurlijk. Maar zelfs indien dit waar zou zijn, moet daartegen geprotesteerd worden, omdat de SS als groep op het proces te Nürnberg als oorlogsmisdadigers zijn bestempeld en bijgevolg geen enkel recht meer hebben om waar ook in Europa samen te komen.

Bestaan deze groepen al lang, of komen ze pas de laatste tijd op ?

De HIAG bestaat al lang, maar heeft het nog nooit aangedurfd zo openlijk naar voor te komen als nu.

U hebt net ook over hun buitenlandse contacten gesproken. Beperken deze zich tot oud SS-verenigingen ? Voor wat België betreft kan men gerust stellen dat er ook contacten zijn met VMO en Were-di.

Welke is de houding van de Duitse politieke partijen t.o.v. dit probleem ?

Hiervoor moeten we even op de recente geschiedenis van de DBR terugblikken. Het grootste gedeelte van dit land is door de VSA bevrijd. De Amerikaanse economie heeft het land er weer snel bovenop gekregen. Oud SS-ers hebben zich goed kunnen verstoppen of zijn, behalve diegenen die door buitenlanders werden aangeklaagd, nooit veroordeeld. Tot vandaag de dag hebben de leden van het VVN (verbond van de vervolgdens der Nazi's) er nog

geen enkele vergoeding gekregen (in tegenstelling tot België, waar 1 miljard frank werd ter beschikking gesteld). Er werd dus met twee verschillende maten en gewichten gewerkt. Dit is nu geëvolueerd naar een openlijk toelaten van deze groepen.

Dus ook de SPD reageert niet ?

Weinig. Maar vooral de CDU laat begaan. Men mag niet uit het oog verliezen dat na het verdwijnen van de NPD al de stemmen van deze neo-nazistische partij naar de CDU zijn gegaan. Ook de FPD geeft weinig reactie.

Welke is hun impact op de bevolking, of reageert die ook niet ?

Toch wel. Voor drie jaar was er een betoging te Dortmund waar de VVN op een aanwezigheid van 18.000 man rekende. Er waren er 50.000. Toch moet gezegd dat nog een groot deel van de bevolking, vooral ouderen dan, met heimwee aan het naziregime terugdenkt. Het grootste deel van de jeugd schijnt echter wel antifascistisch te zijn.

Wat nu de betoging betreft, welke zijn de doelstellingen ? Het verbod op de gewezen SS-groepen en op het in ere herstellen van de nazi-ideologie.

Is er medewerking van partijen, massa-organisaties ? Naast de verschillende oud-politieke gevangengroeperingen, die internationaal zijn, nemen nog groepen deel uit Oostenrijk, Spanje, Frankrijk, Groot-Brittannië, Griekenland, Luxemburg, Noorwegen, Nederland, Polen, DDR, België, DBR.

Wat gebeurt na de betoging ?

Onmiddellijk erna houdt de burgemeester van Lydice, het tijdens de oorlog volledig uitgemoorde dorp, een toespraak. Voor ons buitenlanders is het daarmee gedaan. We kunnen enkel op resultaat hopen.

P.F.

Anti-fascisten laat deze dag niet voorbijgaan zonder uw aanwezigheid en overtuig vrienden en kennissen om aan deze betoging deel te nemen. Speciale bussen worden ingelegd aan 325 fr. per persoon. Vertrek uit Gent van het Sint-Pietersplein om 9.00 u. op 22 april 1978. Terug voor middernacht.

Reserveer uw plaatsen en stort op nr. 001-0451903-56 van M. De Ghouy, Lamstraat 14 te Gent.

VREDESINITIATIEVEN

JABULATOURNEE EEN SUCCES

De solidariteitsavonden met optreden van de Zuidafrikaanse muziekgroep in Vlaanderen ingericht werden kenden een groot succes.

Het optreden van Viona Westra, die meestal instond voor het voorprogramma, werd door de aanwezigen tenzeerste op prijs gesteld.

Globaal werden over gans Vlaanderen zowat 1.700 mensen bereikt.

De anti-apartheidsavond te Antwerpen werd opgenomen op band voor wederuitzending door Radio Freedom, de radio-zender van het ANC, voor Zuid-Afrika.

AKZA, die het initiatief nam voor deze rondreis en in stond voor alle technische aspecten verdient hier zeker alle lof.

Bijkomende stortingen voor het ANC en de anti-apartheidsactie kunnen steeds gedaan worden op P.R.K. nr. 001-0293550-07 van Bevrijdingsactie, Maria-Theresiastraat 93, Leuven.

DR. H. TROMP IN VLAANDEREN

De informatieavonden ingericht o.m. te Lokeren en Gent door de plaatselijke afd. van het O.C.V. kenden een grote belangstelling.

Op initiatief van Pax Christi hield Dr. H. Tromp eveneens voor radio en T.V. een uiteenzetting over het gevaar van de neutronenbom.

AGENDA KURSUSSEN

Gent :

13 april over „De rol van de openbare opinie” door A. De Smet in Onderbergen 51.

Antwerpen :

13 april over „De Bewapeningswedloop” door W. De Vlieghe.

27 april over „Rol openbare opinie” door A. De Smet, in Elcker-ik, Consciensestraat.

Brussel :

13 april : over „Vreedzame Koëxistentie” door M. Tanret.

27 april : over „De bewapeningswedloop” door W. De Vlieghe.

Ingericht door Vrede v.z.w.

SIZWE BANSI IS DOOD

Diksmuide : zaal „De Kring” zaterdag 8 april - 20.00 u.

Brussel : zaal V.U.B., donderdag 20 april - 20.00 u.

Antwerpen linkeroever : zaal Scheldezicht, zondag 30 april - 20.00 u.

Ingericht door B.K.T. Brussel.

„BELGIE EN HET APARTHEIDSREGIME”

Studiedagen ingericht door het Belgisch Komitee tegen kolonialisme en apartheid in samenwerking met andere organisaties op 21 en 22 april 1978 te Brussel.

Besprekingen in werkgroepen over : economische en financiële betrekkingen ; kulturele, sportieve en toeristische betrekkingen ; diplomatieke, politieke en militaire betrekkingen tussen België en het apartheidsregime van Zuid-Afrika.

Verschillende ministers, een hondertal parlementsleden, talrijke organisaties en vele personaliteiten ondersteunen dit initiatief.

Brussel :

Donderdag 13 april, 20.00 u., V.U.B., „Polisario”.

Jette :

Vrijdag 21 april, 20.00 u., Gemeentelijke Bibliotheek Info-avond over Viëtnam-Cuba-Angola.

Met filmen.

Inrichters : Vereniging Cuba, Viëtnam, AKZA en Vrede v.z.w.

Anderlecht :

Dinsdag 9 mei om 20.00 u., Trefcentrum.

Informatie-avond over Tanzania.

Inrichter : Maszeelfonds.

INTERNATIONALE KONFERENTIE

VOOR ONTwapENING

Door de Niet Gouvernementele organisaties van de OVN werd te Genève van 27 februari tot 3 maart een Internationale Konferentie georganiseerd over Ontwapening in voorbereiding van de Speciale zitting van de OVN van eind mei.

700 afgevaardigden van internationale en nationale organisatie, komende uit alle landen van de wereld, namen hier aan deel.

De Belgische organisaties waren op deze bijeenkomst vertegenwoordigd door R. De Gendt (Europ. Veiligheid en OCV), A. De Smet (Vrede en OCV), W. Wyedts (Vrede), J. Macquet (UBDP), R. Marchandise (CNAPD), Kan. Goor (Europ. Veiligheid), Vincineau e.a.

STUDIEDAG

Zaterdag 15 april van 9.30 u. tot 18.00 u.
Kleine Akademierraadszaal van de Rijksuniversiteit
Gent, Volderstraat, Gent.

INTERNATIONALE POLITIEK INFORMATIEMEDIA OPENBARE OPINIE

Met medewerking van :

- Mia DOORNAERT (De Standaard),
- Walter ZINZEN (BRT),
- Willy COURTEAUX (Humo),
- Ernst GULCHER (Vrede),
- André DE SMET (Vrede),
- Michel TANRET (Vrede),
- Een vertegenwoordiger van het Agentschap
Belga,
- e.a. journalisten.

DOEL :

- Vredesmilitanten en belangstellenden in-
zicht geven in de rol van de informatiemedi-
a in de internationale politiek.
- Konfrontatie van de pers met vredesmili-
tanten en geïnteresseerden.
- De persmedia bij :
 - Het verstrekken van informatie.
 - Als opinievormer.
 - Als mobilisatiefactor van de openbare
opinie.

Informatie en discussie over :

Structuur, functie, werking, invloeden, criteria
bij de nieuwsbepaling, beïnvloeding, duiding en
achtergrondinformatie, verhouding tot de lezers
e.a. gegevens rond en over : Persagentschappen,
radio, T.V., kranten en tijdschriften.

Inschrijving door storting van 100 fr. op Prk.
000-0956015-80 van Vrede, Onderbergen 51,
9000 Gent.

DE NOODZAAK VAN DE INFORMATIE

Iedereen is het er over eens dat de openbare opinie over
een belangrijke macht beschikt.

De financiële groepen, die in grote mate de informatie-
media controleren, weten dit beter dan wie ook. Wan-
neer men zijn krant kritisch bekijkt of beter wanneer men
terzelvertijd ook andere bladen leest, o.m. buitenlandse,
zal men vaststellen dat er met de waarheid soms al eens
een loopje genomen wordt.

Hierbij wordt dan gretig gebruik gemaakt van halve waar-
heden, verzwijgingen, verdachtmakingen, veronderstel-
lingen, berichten van iemand die het weet, van iemand
die het horen zeggen heeft, van iemand die het zou ge-
zien hebben.

We schreven hoger dat de openbare opinie een belang-
rijke kracht heeft maar... de voorwaarde hiervoor is dat
deze weet waarover het gaat. Hiervoor heeft VREDE een
belangrijke taak te vervullen, omdat zij de nodige achter-
grondinformatie verschaft.

Is het dus niet de taak van deze die zich hiervan bewust
zijn aan „VREDE“ de nodige mogelijkheden te verschaf-
fen om des te beter haar taak te vervullen ?

VREDESFONDS

W.W. Tielt : 250 fr. - G.D. Oostende : 100 fr. - J.E. Gent :
50 fr. - M.V. Gent : 100 fr. - J.C. Oostakker : 50 fr. -
R.M. Dilbeek : 100 fr. - A.M. Brussel : 100 fr. - W.W.
Kortrijk : 100 fr. - J.V. Gent : 100 fr. - G.M. Gent :
100 fr. - N.V. Evergem : 100 fr. - B.B. Tongeren : 100 fr. -
C.D.S. Gent : 100 fr. - R.W. Brugge : 50 fr. - A.D.
Oostende : 100 fr. - E.D. Brugge : 100 fr. - T.B. Gent :
100 fr. - E.C. Antwerpen : 100 fr. - F.V. Gent : 50 fr. -
ACOD-Sp. : 10.000 fr. - W.P. Brussel : 200 fr. - U.C.
Oostkamp : 100 fr. - M.L. Wetteren : 500 fr. - G.A.
Sint-Niklaas : 150 fr. - ACOD : 5.000 fr. - J.O. Gent :
100 fr. - W.D. Zellic : 250 fr. - A.M. Brussel : 1.000 fr. -
L.F. Gent : 100 fr. - L.V. Gent : 100 fr.

Bijdragen voor het „VREDESFONDS“ kunnen gestort
worden op Prk. 000-0956015-80 van Vrede v.z.w.,
9000 Gent. Het is u eveneens mogelijk aan uw financiële
instelling : bank, ASLK, Gemeentekrediet een BESTEN-
DIG ORDER te geven om maandelijks een vast bedrag
van 50 fr., 100 fr. of meer naar het „VREDESFONDS“
over te schrijven. Schrijf ons we sturen u graag desbetref-
fende de nodige informatie en formulier.

RECTIFICATIE

In ons vorig nummer, maart 1978, is het doku-
ment „Jaarbilan Jimmy Carter“ terecht geko-
men onder de rubriek „Terrorisme“. Iedereen
heeft natuurlijk gemerkt dat dit een lapsus is.
Wij vragen de lezer ons niettemin te willen ver-
ontschuldigen.

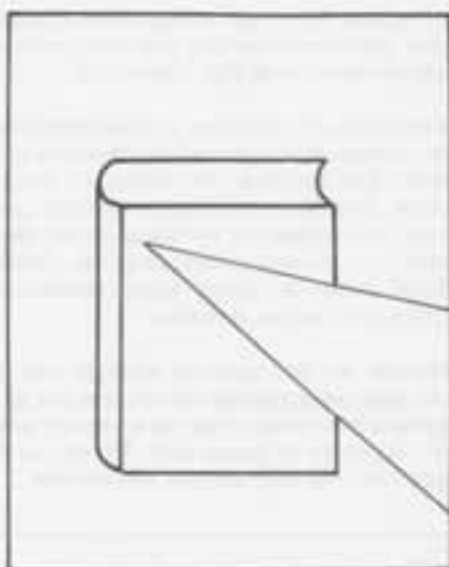
BOEKBESPREKING

IN HET KALE NIETS KREUNT DE SCHEPPING

Yves Van de Steen, over:
BEN HAVEMAN, *Oh, gelukkige eenzaamheid*,
Amsterdam (Uitg. Thomas Rap), s.d., 193 blz.

Jij vriend staat aan de lopende band in het bedrijf. Ik ken je toch van toen we op het einde van de nacht beiden insliepen op die verdomde pendeltrein. Jij, Kameraad zweegt in de keukens van ons militair bestel onder zware sterren- en strependruk. Jij snurkt ook op die trein. En Jij, lieve vriend, gaat gebukt onder de zielige administratieve paraplu van onderwijs, administratie of firma. Jij gaat af als een gieter wanneer de goddeloze papiermolen rondschrijvens en dienstnota's uitbraakt als een atoomdraak met een neutronenhart. Maar wij zijn allen die anderen vergeten, die we, met de kraaietootjes om de omwalde ogen heen, elke dag opnieuw voorbijlopen, vergeten, laat staan verwijten toesturen. Zij die zeggen „niks met mensen te maken. Och heden, nee”. In onze plaats heeft de Nederlandse journalist Ben Haveman ze opgezocht, ermee gepraat en er naar geluisterd. „O gelukkige eenzaamheid, o enige gelukzaligheid” zeggen ze. Het zijn alleen-wonende mensen die (om wat voor redenen dan ook) teruggetrokken leven en die daarom alleen reeds bijna steeds als een negatief verschijnsel worden beschouwd. Zij beantwoorden immers niet aan de heersende opvattingen over maatschappelijk gedrag. Alleen zijn is gek in een tijd waarin het verschijnsel groep heilig verklaard lijkt. Och, een uitkering hebben we natuurlijk wel voor die types en zeker ook gratis bewaring, een bed en een schoon goed als ze dat willen. Maar verder? Vreemd hoor, gek zegt Koos Postema in de inleiding. Of zoals Jan Kooyman het zegt op bladzijde 79: „... Het grootste kwaad dat ze hem kunnen verwijten is dat hij in afzondering leeft, zonder reële contacten. Al een halve eeuw. Bovendien heeft hij gedichten geschreven en daar moeten Terschellingers eigenlijk niks van hebben: een fantast is hij, een beest leeft beter dan hij, hij is abnormaal, hij moet worden geholpen, opgeborgen (...)”.

Dat is de essentie van dit werk: alleen zijn wordt niet zomaar aanvaard. Heel wat van deze marginale figuren worden doodgepest. Velen leven in de contramane want ruiten ingooien, huazieren afmaken en allerlei burenpagerijen zijn niet uit de lucht. Nochtans blijven de meeste kluzenaars bij hun bestaan. De meesten gaan er prat op en willen het voor geen geld opgeven. Velen zijn gelukkig in hun bestaan en vinden het werelds gedoe, dat langs hen heenraast „bullshit”. Zij leven tenminste, die arme stakkerds van consumenten zitten zo erg eng in het dolgedraaide systeem. Zij doen er niet aan mee. „Zij” zijn mensen van zeer divers pluimage: een radikaal onteigende boer, een fluitspeler-dichter, een halve fascist, twee karmelietenzusters, een in de vergeethoek geraakte

pianiste, een weggelopen reclame-manager, een rare huis-knecht, een peelwerker, een godvergeten havenarbeider, enz. Op zeer uiteenlopende wijze verkregen ze hun status van kluzenaar: door onteigening, door familiale twisten, door het noodlot of door welbewuste keuze. Heel wat van deze marginalen zijn gelukkig met hun eenzaamheid, al zijn de meesten dan toch bijna sentimenteel over hun lotgenoten, als dieren b.v. „en Piet heeft Jan horen huilen toen er een kat was gebeten door een hond. Hij heeft Jan horen huilen, hartverscheurend (...)” (p. 85). Al zijn ze gelukkig, de keerzijde van de medaille is natuurlijk ook wel aanwezig. „maar eenzaamheid is levensnoodzakelijk (...) want door het leven in de eenzaamheid komt ook je diepste zelf aan bod (...)” (p. 173 en 174). Maar er zit onvermijdelijk een dubbele bodem aan vast. „Het is onvoorstelbaar. Een krankzinnige, hopeloze absurditeit, die je ervaart en in je diepste een vrede die ik wel vast zou willen houden. Maar welk een vrede, welk een vrede. Theodora: dat bedoelen we met gelukzalige eenzaamheid” (p. 175). Toch kunnen deze zonderlingen Minister van Geluk zijn, zoals Sygurd Cochius (p. 37) en onbekommerd, ongestoord de wereld aan hun laars lappen. Sommigen vinden hun toestand zo bevredigend dat ze nimmer meer willen ruilen. Maar opnieuw hoeft daar aan toegevoegd dat de lethargie de grootste gemeenschappelijke deler is die deze eenzaten kenmerkt.

„Non-existent” zeg Jozef en schudt het hoofd. „Een boom zijn in de Pyreneeën. Dat zou ik het liefste willen. Gewoon lekker staan. Kijken. De jaargetijden over je heen laten komen (...)” (p. 34). Al dan niet bewust geen meeloptje worden, niet meehuilen met de wolven in het bos. „Je weet dat het leven een pak voor je klaar legt, als je d'r in komt, zegt Jan Arends beeldend. **DAT PAK HEB IK ALTIJD GEWEIGERD (...)**” (p. 19). Meestal worden deze mensen gepest door de buurt, die niet zelden het fatsoen is van de gefrustreerde kleinburger. Maar toch kan men zoals Grard Sientje, „een tevreden mens zijn die op zijn tachtigste nog met de meiden door de dancing zwierde, schijnt aan de wereld, want onder de schipperspet heeft Grard geen plaats voor kerk, kwalen

of kwaad. Hij is toch eveneens een kluizenaar doch evenzeer een soort clochard met een vrolijke hondenbende aan de rand van de Peel". (blz. 90).

Eenlingen, zonderlingen of andersdenkenden, liefst zonder aanvaardbaar gecodificeerde bron van inkomsten, no-teert Ben Haveman als besluit na de gesprekken met enige tientallen kluizenars, werken ontregelend door hun ongrijpbaarheid en lijken zo een bedreiging te vormen voor de benepen moraal van de middelmaat (p. 192). Toch zullen ze steeds blijven bestaan, zij die zeggen „niks met mensen te maken”.

Moeten we dan opnieuw eindigen met een smeekbede om meer verdraagzaamheid of met een oproep tot het algemene kluizenarschap, de complete ontregeling, zodat er niet meer te pesten valt. Alleen zou dan alles ontgeld zijn, wat even wennen zou worden.

ODE AAN DE F16 (1)

Wim Roos

*loof en prijs de bouwer van deze dure vogel
onze media schreeuwen het van de daken
eindelijk mogen we, lang verwacht juichen
belgen jubelden
kranten loofden
televisie toonde
het stalen monster dat in één oogwenk
meer vernietigd dan één harde werker
in zijn ganse leven kan opbouwen :
raasde door ons wolkendek
sierlijk
handelbaar.*

*rust en orde daalt onder zijn vleugels neer
ogen prijzen de ongrijpbare macht
in de kazemen zijn de gemoederen gekoeld
moordend wapen
mens vernietiger
vernietiging zaaiert
het leger steekt zijn militaire vangarmen uit
grijpt spontaan de macht zonder uitdaging
verschrikt staart de denker naar het monster :
de knal van de geluidsmuur trilt na
verduivelde
handelswaar.*

*een razend en brullend luchtgevaarte
amper in de hand gehouden door een mens
een piloot die nietig neerkijkt, geen ziel ontwaart
speels genietend
vrij vliegend
razend snel
gevangene tussen wapens en munitie
meegedreven op de vleugels droomt hij niet
de radar volgt zijn meesterwerk
gebiedend drijft hij naar het doel
bommenwerper
onderschepper*

*in dienst van wie, in dienst van wat
men spelt hem fier de vleugels op
eretekens prijken op zijn linker borst
glanzend metaal
kleurrijk lintje
hoge onderscheiding
is dat geen man, is dat geen heer
een eer de wapenfeiten fier getoond
kijk aan, kijk naar mijn bestaan
ik vlieg
ik moord.*

*in dienst van wie
in dienst van wat.*

Uit : politiek onderricht
1977 (onuitgegeven)

- 1) Moderne jachtbommenwerper
- 2) Aangekocht voor een totale waarde van meer dan 30 miljard frank (anno 1977).
- 3) Hierdoor dient iedere Belg slechts $\frac{30.000.000.000}{10.000.000} = 3.000$ fr. bij te dragen voor de aanschaf.

Mgr. Helder Camara, de Braziliaanse Aartsbischop, die bekendheid verwierf door zijn inzet voor de door hem voorgestelde theologie van de bevrijding die in Zuid-Amerika gestalte kreeg, komt bekend te maken dat Paus Paulus hem een reisverbod heeft opgelegd. In 1965 werd op dezelfde wijze reeds druk uitgeoefend op Camara. Het ziet er naar uit dat het Vaticaan op deze wijze de Braziliaanse Bisschoppen wil verhinderen Camara af te vaardigen naar de CELAM konferentie die te Mexiko zal plaats hebben.

ORGANISATIES

PAX CHRISTI – VLAANDEREN

(P.C.V.)

EEN CHRISTELIJKE VREDESBEWEGING

Opggericht in de schaduw van de 2de wereldoorlog door de Franse bisschop Pierre Théas, heeft Pax Christi reeds een 30-tal jaren geijverd voor wederzijds begrip en verzoening tussen volkeren en staten. Mede steunend op de Bijbelse Boodschap en belofte van vrede als belangrijke inspiratiebron, wil Pax Christi voortdurend de droom van ontwapening en vrede levend houden en in concrete voorstellen uitwerken. Het „Vaticaanse pleidooi voor ontwapening“ (gericht aan de UNO in 1976) beschouwt Pax Christi dan ook als een belangrijke uitdaging voor de hedendaagse wereld.

Prioritair begaan met problemen van veiligheid en defensie, bewapening en ontwapening, wapenproductie en wapenhandel, roept PC op tot het afbouwen van machts- en verdrukkingsverhoudingen tussen volksgroepen, volkeren en naties. Dit proces moet van onderuit gepaard gaan met, en ondersteund worden door „een ontwapening van de geesten“. Steeds weer wordt het onverantwoord en naïef geloof in het militair veiligheidsmodel aan de kaak gesteld; dat de veiligheid en de vrede niet kan waarborgen. De belangengroepen die heel het militair systeem en zijn ideologie in stand houden en ervan leven, probeert men te ontmaskeren? Alle initiatieven die beogen de voorthollende wapenwedloop en de gewetenloze wapenhandel (vooral met de onderdrukkingssystemen in de 3de Wereld) in te dijken, worden aangemoedigd. Hier kan b.v. verwezen worden naar de samenwerking met het aktiekomitee tegen de wapenhandel, de aktieve steun aan de wetsvoorstellen Glinne, de medewerking aan de aktie „ontwapenen om te overleven“ met de betoging van 7 mei te Brussel...

Ervan overtuigd dat gewelddadige oplossingen veelal slechte of geen oplossingen zijn, werkt PC aktief mee aan het zoeken naar geweldloze alternatieven, op lokaal, nationaal en internationaal vlak en voor alle menselijke situaties.

Onder impuls van Dom Helder Camara uit Brazilië heeft PC-internationaal een beweging voor geweldloze alternatieven opgericht, die in 1972 een eerste wereldconferentie samenriep te Driebergen (Nederland). In 1977 volgde een werksessie te Derry (Ierland). De bedoeling bestaat erin een netwerk op te bouwen van vredesbewegingen en vredesinstellingen.

Zich inzetten voor een geweldloze maatschappij betekent ook dat men resoluut opkomt voor de eerbiediging en de erkenning van de mensenrechten in de ruimste zin, als onmisbare voorwaarde voor een duurzame en positieve vrede.

Het zal hier dan ook niemand verwonderen dat PC op goede voet staat met de Kommissie Rechtvaardigheid en Vrede (Justitia et Pax) en met Amnesty International.

Omdat de vrede in Europa en in de wereld tenslotte alles te maken heeft met een nieuwe wereldordering op basis van meer samenwerking tussen de staten en meer overleg in de schoot van internationale instellingen, wil PC alle krachten steunen die werken aan een versterking van de Verenigde Naties en helpen zoeken naar een nieuwe inhoud voor de Europese instellingen, die moeten uitgebouwd worden en functioneren in een geest solidariteit met de volkeren van de 3de Wereld.

De konkrete werking van PCV (Pax Christi, afdeling Vlaanderen) omvat:

- **PC-studiedienst** met verschillende studiegroepen die al heel wat uitgaven verzorgd hebben o.a. rond bewapening-ontwapening en mensenrechten. Normaal verschijnen er 4 „Dossiers“ per jaar. Daarnaast hebben we ook „PCV-koerier“ (een tweemaandelijks informatieblad), een maandelijks, meer aktualiteitsgebonden „Komentaar“ en een maandelijks berichtenblad voor effectieve leden (PCV-intern). Al dit materiaal is afzonderlijk verkrijgbaar, maar mits een jaarlijkse bijdrage van 250 fr. ontvangt men alle informatie (dossiers, kommentaren en koeriers). De studiegroepen staan open voor alle vrijwilligers. Dit jaar is vooral het thema geweldloze weerbaarheid aan de orde.
- Een degelijk dokumentatiecentrum en bibliotheek.
- Een dienst vredesopvoeding met bijzondere aandacht voor onderwijs en gezin. Van hieruit werd in 1975 te Antwerpen een congres over vredesopvoeding en in september 1977 een leermiddelen dag georganiseerd.
- De werkgroep vredesbezinning voor het vredeswerk in pastoraal verband.
- De basiswerking die kontakten legt met zoveel mogelijk geïnteresseerde groepen, bewegingen en organisaties om het vredeswerk voor een geweldloze en rechtvaardige maatschappij en wereld te propageren en om op te roepen tot samenwerking en solidariteit met konkrete akties.
- Het sekretariaat (Kerkstraat 150, 2000 Antwerpen) Tel. 031/ 35.02.72.
Hier bevindt zich ook de bibliotheek.

**ontwapenen
om te overleven**

NATIONALE BETOOGING

BRUSSEL

7 MEI

**14u30 Kapellemarkt
(bij Centraal Station)**

**nationale campagne tot steun aan
de Verenigde Naties voor ontwapening**

**Overlegcentrum voor de Vrede
in samenwerking met Concertation Paix et Développement, en CNAPD**

De organisaties in Vlaanderen die de Oproep van het Overlegcentrum voor de Vrede ondersteunen zijn:

Algemeen Belgisch Vakverbond, Algemeen Belgisch Vakverbond Jongeren, Algemene Centrale der Openbare Diensten, Algemeen Christelijk Werkersverbond, Belgische Vereniging Europese Veiligheid en Samenwerking, Belgische Socialistische Partij, Belgische Unie voor de Verdediging van de Vrede, Christelijke Volkspartij Jongeren, Ecker-ik, Esperanto Beweging voor Wereldvrede, Daens Aktie Fonds, Davidsfonds, Masersfonds, Humanistische Jongeren, Humanistisch Verbond, Internationale voor Oorlogsgelogenen, Jong-Socialisten, Katholieke Jeugdraad: Chiro, K.A.J., V.K.A.J., Universitaire parochies, K.S.A., V.K.S.J., V.V.K.M., V.V.K.S., K.L.J., Katholiek Vormingswerk voor Landelijke Vrouwen, Kommunistische Partij van België, Kommunistische Jeugd van België, Oudervereniging voor de Miraal, Oxfam-Wereldwinkels, Pax Christi Vlaanderen, Socio-kulturele Vereniging van Vlaamse Liberale Vrouwen, Verbond der P.V.V. Jongeren, Vereniging België-Vietnam, Vereniging voor de Verenigde Naties, Vlaams Internationaal Centrum, Volksunie Jongeren, Vrede V.Z.W., Vrouwenoverleg, Vrouwenvereniging voor Vrede en Welvaart, Socialistische Beweging voor Vrede en Ontwikkeling, Damiaanaktie, Nationaal Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking, Jongeren gemeenschappen, Aktiekomitee Neen aan de Wapenhandel, Initiatiefcomité voor de verdediging van de Vrede in Europa.

De oproep gaat uit van het Overlegcentrum voor de Vrede, Concertation Paix et Développement en C.N.A.P.D.

De volledige tekst van de Oproep en verdere inlichtingen zijn te verkrijgen bij Robert De Gendt, sekretariaat O.C.V., Fontainasplein 9-11, 1000 Brussel - 02/511.22.31

TE ZOT...

• Het blijkt met Nixon helemaal niet slecht te gaan. Voor zijn memoires die half mei moeten verschijnen kreeg Nixon van tevoren 2 miljoen dollar, terwijl de T.V. interviews hem nog eens 600.000 dollar opbrachten... Maguiber, Nixon's adjunct kampagneleider in de periode van de Watergate inbraak, legde in zijn boek ook een andere zijde van de ex-president bloot. Zo vernemen we dat Nixon, toen hij vernam dat Edward Kennedy met zijn wagen in het water gereden was, waarbij de oud sekretaresse van Robert Kennedy die hem vergezelde verdronk, buiten zich zelf was van vreugde...

Wanneer men denkt dat deze man eens de grote verdediger was van onze Westerse Christene beschaving...

• In Zuid-Afrika is een nieuwe wet in voorbereiding. Met deze zullen zwarten die 122 dagen werkloos zijn kunnen worden gearresteerd, zelfs indien deze 122 dagen over verscheidene periodes van het jaar gespreid liggen. De „leeglopers“ zullen dan in de landbouw of in een heropvoedingsgesticht worden tewerkgesteld. Voor wie weet dat officieel een werkloosheidsprocent wordt toegegeven van 12,4 procent begrijpt wat dit te betekenen heeft. Het ligt er vinger dik op dat de mannen van Vorster een gepast middel zoeken om de zwarten naar de zogezegde thuislanden te drijven en er hun het staatsburgerschap van wil opdringen.

• We lezen in „De Standaard“ van 7/3 in het kadertje „Verder in de krant“ ... „Privélening, loterij en abortus verboden in Cuba“. Wie verder het artikel leest op blz. 5 ziet dat het om het uitschrijven van leningen met inrest gaat door een particulier; het privaats organiseren van een tombola en het illegaal aborteren. 't Schijnt dat je dat bij ons allemaal moogt doen...

• In sommige persmiddens bestaan diepgewortelde methodes om mensen verdacht te maken. Twee Nederlandse journalisten van „De Stem“ en „De Limburger“ pasten het nogmaals eens toe en beweerden dat een ex-parlements lid van PSP voor de Russische geheime dienst werkt. De rechter zag het echter anders. Beide journalisten moeten aan dhr. Van der Lek elk 100 gulden per dag betalen voor iedere dag dat zij verzuimen hun bronnen bekend te maken en het bewijs van hun bewering voor te leggen.

• Er was eens een tijd dat Berlijn speciale betrekkingen onderhield met Rome en Tokio. Bij haar internationale betrekkingen heeft Bonn nu een speciale voorliefde voor Brazilië. Tijdens het recent bezoek van de Braziliaanse dictator Geisel aan de Bondsrepubliek werd de uitvoering besproken van een vroeger vastgelegd akkoord: de koop van de eeuw of de aankoop van 8 kerncentrales voor zes miljard dollar. Nieuwe investeringen zijn vanzelfsprekend eveneens voorzien.

• De Spaanse premier Suarez en zijn Centrum zijn partij voor de opname van Spanje in de NAVO. Dit is sinds lang de droom van de V.S. want sinds de dood van Franco werd herhaakdelijk gepleit bij de bondgenoten om van Spanje het zestiende lid van de NAVO te maken. „Het was, zo schrijft De Standaard, met het oog op die toetreding dat de NAVO destijds het voorstel van het Pakt van

Warschau verworpen heeft om het ledental van de militaire allianties te bevriezen“. Intussen belet dit niet dat men van de „anderen“ steeds maar de zondebok zijn.

• Er lopen rillingen over onze rug wanneer we zien met wie de C.V.P., dus ook de Kristen Demokraten, sloop gaan in de nieuwe Europese Volkspartij. Wanneer Tindemans er geen bezwaar inziet in het zelfde komitee te zitten als een rechtse Franse politiker als Lecanuet en een ultra rechtse als Straus dan zijn ze echt niet erg kieskeurig. We veronderstellen dat de vertegenwoordigers van de Kristen arbeidersbeweging er wel anders moeten over denken...

• Volgens een rapport van Amnesty International zouden in de Sovjetunie sinds begin '77 14 personen om politieke gronden een psychiatrische behandeling ondergaan. Dit bericht bereikt Amnesty uit middens van dissidenten. Zo gezien gaat het dan toch niet om een algemeen gebruik zoals men ons steeds voorstelt. Dit belet echter niet dat dit onduidbare praktijken zijn ook wanneer het er 14 zijn, zijn het er 14 teveel.

• Men is tot de ontdekking gekomen dat een tweeduizendtal Thailandse meisjes tegen hun wil naar West-Duitsland werden overgebracht. Een georganiseerde bende heeft hun tot prostitutie gedwongen. Volgens het rapport van de politie van Frankfurt zijn de Oosterse charmes van deze jonge dames de grote troef van enkele trafikanten die deze meisjes aan sauna's en clubs verhuren aan 50.000 mark of... ze verkopen tegen 20.000 mark stuk...

• Advokaten uit verschillende Europese landen hebben met kracht geprotesteerd tegen de miskenning van de rechten van de verdediging in de Duitse Bondsrepubliek. Zij verklaarden, en met reden, dat het onaanvaardbaar is dat de rechten van de verdediging worden aangetaast wanneer een advocaat zich moet onderwerpen aan een discriminerend lijfonderzoek met de bedoeling hun a priori als verdacht te doen voorkomen.

• Na Italië en Frankrijk blijken de gangsterbenden in ons land ook over te schakelen op ontvoeringen. Het ziet er wel naar uit dat het om een internationale maffia gaat. Het zou goed zijn dat politie en rijkswacht aan dit soort gespuis meer aandacht zou schenken inplaats van hun tijd te steken tegen stakers en demokraten. Alles bij mekaar komen er, bij dergelijke ontvoeringen, ook andere zonderlinge zaken aan het licht. We denken hier b.v. aan het bericht dat Baron Bracht aan de belastingen een nettowinst van 55 miljoen frank overgaf... en aan de opsomming van zijn ontelbare bezittingen in Azië en elders...

• Na drieëndertig jaar ellendig lijden tengevolge van bloedkanker tengevolge van stralingen die hij opliep bij het atoombombardement van Hiroshima stierf kort geleden een Duits Jezuliet in deze stad. En zeggen dat er vandaag, zonder een glimp van schaamte, er politici gevonden worden die zich halstarrig opwerpen als de verdedigers van de neutronenbom...

... OM LOS TE LOPEN

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, 8500 KORTRIJK
Tel. 056/ 22.13.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden

Onze vrienden van het Gewest Ourthe-Ambève hebben te Pouseur, in deze mooie streek van onze Ardennen, een sekretariaat geopend. De bovenverdieping : living, slaapkamer, badkamer en keuken (met verwarming) stellen zij ter beschikking van de lezers van „VREDE“. Huurprijs voor een week-end : 200 fr. voor 2 personen. Per week : 1.250 fr. Voor 14 dagen : 2.250 fr. en 4.000 fr. per maand. Inlichtingen bij „VREDE“ vzw, Gent.

De „Topboekhandel“
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 „pocket“
boeken in 6 talen

CORMAN

Ravensteinstraat 28-30
1000 BRUSSEL
Tel. 02/ 511.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 OOSTENDE
Tel. 059/ 70.27.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 HET ZOUTE
Tel. 050/ 60.18.28

Het boek dat u zoekt is
er, Zoniet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
8400 OOSTENDE
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

Heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
 - Wetenschappelijke
 - Politieke
- boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
 - Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
 - Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
- pocketseries.

AJUINLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat)

Tel. 091/ 25.10.92
Doorlopend geopend van 8.30 u. - 18.30 u.

VRIJE TOEGANG

ALLE GOEDE DINGEN BESTAAN IN 3

1. KWALITEIT

alleen grote merken :

PHILIPS - AEG - GRUNDIG - BAUKNECHT - SIEMENS - DUAL - BRAUN - TOSHIBA

2. PRIJS

de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen in onze discount-afdeling.

3. SERVICE

eigen gespecialiseerde technische dienst, gegarandeerde herstelling van alle merken.

Stereo & Hifi
Kleuren TV
Huishoudapparaten

Electros

aan het stadhuis te Oostende.